

Årsredovisning 2009 Trafik- och renhållningsnämnden

Årsredovisning 2009 Trafik- och renhållningsnämnden	1
Sammanfattande analys	3
En fungerande huvudstad – idag och imorgon.....	3
Trafik- och renhållningsnämndens arbete under 2009.....	6
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	10
KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:	10
1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök	10
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	11
1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad	11
NÄMNDMÅL:	13
Det ska vara enkelt att ta del av trafikkontorets tjänster och arbetet ska präglas av ett gott bemötande	13
NÄMNDMÅL:	14
Kontoret ska vara en professionell beställare	14
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	16
1.2 Jobb istället för bidrag	16
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	17
1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas	17
NÄMNDMÅL:	20
Kontoret ska arbeta med att minimera miljöpåverkan och integrera Stockholms miljöprogram i sitt arbete.	20
NÄMNDMÅL:	24
Minimera miljöpåverkan i avfallshanteringens alla led.....	24
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	25
1.4 Bostadsbyggnadstakten ska vara hög.....	25
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	25
1.5 Framkomligheten i regionen ska öka	25
NÄMNDMÅL:	31
Planera för framkomligheten i regionen i enlighet med vision 2030	31
NÄMNDMÅL:	32
Öka antalet parkeringsplatser.....	32
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	33

1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad	33
NÄMNDMÅL:	38
Stockholm ska vara en ren och trygg stad	38
NÄMNDMÅL:	42
Öka trafiksäkerheten	42
KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:	44
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras	44
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	44
2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald	44
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	45
2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare	45
NÄMNDMÅL:	46
Minska sjukfrånvaron	46
NÄMNDMÅL:	46
Stimulera till delaktighet och utveckling	46
NÄMNDMÅL:	47
Systematiskt utveckla kompetens och omvärldsbevakning	47
KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:	49
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva	49
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	49
3.1 Budgeten ska vara i balans	49
NÄMNDMÅL:	50
Budgeten ska hållas	50
NÄMNDMÅL:	50
Kontoret ska ha en god prognossäkerhet	50
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	60
3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna	60
NÄMNDMÅL:	60
Planera och arbeta för att säkerställa drift och underhåll av stadens anläggningar	60
NÄMNDMÅL:	61
Resurserna ska i ökad utsträckning styras till nämndens huvuduppdrag	61
Synpunkter och klagomål	62
Övrigt	63
Bilagor	64

Sammanfattande analys

En fungerande huvudstad – idag och imorgon.

Trafikkontoret ansvarar för en framkomlig, trygg och snygg stad som fungerar för människor och näringsliv 24 timmar om dygnet, året runt. Vid sidan av att huvudstaden ska fungera idag är det också vårt ansvar att vara med och utveckla framtidens Stockholm.

Planeringen har fortsatt för att komplettera ringleden runt Stockholm. På sikt ger Norra Länken, E18 och Förbifart Stockholm kraftigt förstärkt kapacitet i regionens vägnät. Bygget av Citybanan har kommit igång och märks tydligt i staden. Citybanan ska lösa problemet med den s.k. getingmidjan för pendeltågstrafiken genom staden. Byggnationerna av E18, Citybanan, Norra Länken och reparationerna av Nordsydaxeln har påverkat trafiken i staden. Under hösten påbörjades även bygget av Spårväg City, etapp 1. Kontoret har arbetat intensivt för att ta fram fungerande lösningar för att minimera störningar av trafiken under byggtiden av dessa projekt. Kommunikationsinsatser är ett viktigt stöd för att ge Stockholm information och underlag för att göra val och kunna planera sitt resande i staden. Under året har kontoret varit djupt involverat i arbetet med åtgärdsplaneringen tillsammans med Länsstyrelsen, Vägverket och Banverket i Stockholm, SL och Regionplanekontoret.

Planeringen av Slussen, Danvikslösen, Norra djurgårdsstaden och Norra stationsområdet har drivits vidare framåt under året och även dessa projekt kommer allt närmare ett genomförande.

Arbetet har fortsatt med att göra Stockholm till världens mest tillgängliga huvudstad för funktionshindrade år 2010. Åtgärder har genomförts på stadens mark, gator, torg, parker, lekplatser mm och i de byggnader som ägs och förvaltas av staden. Utvecklingsarbeten har fortsatt med att hitta nya lösningar för tillgängliga entréer, samt med digitalt vägvisningssystem för synskadade, äldre m fl. Arbetet förevisades på ITS världskongress som genomfördes i september.

Under året har flertalet insatser gjorts för att öka framkomligheten. Målet är ett trafiksystem som är pålitligt, förutsägbart, tryggt och säkert. Flaskhalsar har identifierats och trimningsåtgärder genomförts i samarbete med SL och Vägverket. Kontoret har även arbetat vidare med bussprioritering i ytterstaden, vilket vid sidan av förbättrade restider även ökar kollektivtrafikens attraktivitet. Arbetet med ITS-lösningar har intensifierats. Här kan särskilt nämnas utvecklingen av den reseplanerare för den enskilde som bland annat syftar till att underlätta valet av färdväg med hänsyn till restid, kostnad och miljöpåverkan.

Framkomlighetspåverkande arbeten i stadens gatunät har samordnats för att minska olägenheterna för stockholmarna. Införandet av TA-plansavgifter har bidragit till ökad framkomlighet. Kontoret konstaterar att arbeten har genomförts snabbare, att samordningen gentemot kollektivtrafiken har förstärkts och att arbetena även har skett med större hänsyn tagen till gående och cyklister.

För att förbättra framkomligheten höjdes samtliga felparkeringsavgifter i början av året. I trafikreglerande syfte höjdes även parkeringsavgifterna i citykärnan och på malmarna. Verksamhetsuppföljningen i september/oktober visade att 61,5 % parkerade rätt i innerstaden, vilket är en förbättring med drygt 3 procent jämfört med samma period förra året.

Vid sidan av att underhålla stadens befintliga cykelvägnät har nya cykelfält och cykelöverfarter tillkommit. Cirka 500 cykelparkeringsplatser har anlagts och fyra nya offentliga cykelpumpar har tillkommit. Kontoret har också tagit fram en cykelreseplanerare som ska underlätta att hitta bra cykelvägar och därigenom främja att det cyklas mer. För att lyfta cykeln som ett pendlingsalternativ har kontoret genomfört tre cykeldagar. Syftet är att uppmärksamma och tacka de som redan nu cykelpendlar och på så sätt få fler att välja cykeln som färdmedel.

Kontoret har en tagit fram en policy och en plan för kris-, beredskap- och säkerhetsarbetet. Avsikten är att skydda personal, verksamheter och samhällsviktiga funktioner. Arbetet bygger på en löpande inventering och analys av risker samt tänkbara konsekvenser. Redovisningen följer en av staden fastställd riskmatris. Säkerhetsarbetet skall kännetecknas av systematik och närhet till respektive verksamhet. Kontorets organisation är uppbyggd för att kunna identifiera och hantera situationer som kan eskalera till en allvarlig händelse.

Trafiksäkerhetsarbetet har inriktats på att förena ökad säkerhet med förbättrad framkomlighet. En särskild satsning för att öka säkerheten vid stadens övergångsställen har genomförts. Tillsammans med Polisen och NTF i Stockholms län genomförde kontoret en kampanj med tyngdpunkt på gångtrafikanter beteende vid obebakade övergångsställen.

Kontoret arbetar aktivt med att förbättra gatuträdens livsbetingelser och hitta nya lösningar för trädplantering och samarbetar bl a med Sveriges Lantbruksuniversitet samt andra städer, både inom landet och i Europa om detta.

En stor satsning för att förbättra miljön på Hornsgatan har påbörjats. Träd kommer att planteras på båda sidor om gatan för att öka trivseln och förbättra miljön. Belysningen över körbanorna kompletteras och byts till en modernare och energieffektivare variant. Under hösten fattades även beslut om förbud mot dubbdäck på Hornsgatan att gälla fr om 1 januari 2010. Förbudet kommunicerades massivt på olika sätt inför årsskiftet.

En av kontorets huvuduppgifter är gatuhållningen och förfinandet av stadens offentliga miljö. Kontoret tillfördes därför 40 mnkr för städning för att förbättra stadens städgarantier. Vårstädning av gator och cykelbanor tidigarelades. Försöket med dammbindning och halkbekämpning fullföljdes. En mätning gjord i samarbete med stadsledningskontoret visade att över 80 % av invånarna tycker att Stockholm erbjuder en stadsmiljö som är fin att bo och leva i. I många stadsdelar är den procentuella ökningen från mätningar tidigare år stor. Varannan stockholmare anser att nedskräpningen beror på de enskildas beteende och attityder. Endast nio procent anser att bristande städning är främsta skälet till nedskräpning.

Gatubelysningen är en viktig funktion för att förbättra stadsmiljön och öka tryggheten. En belysning som lyfter fram Stockholms unika skönhetsvärden bidrar till att göra staden mer attraktiv. Kontoret har färdigställt ny belysning i Humlegården, samt påbörjat arbetet med ny belysning vid Mariatorget. Under året har motionsspår fått ny eller kompletterande belysning i Fagersjö, Älvsjö, Årstaskogen likaså parkväg/motionsspår mellan Tensta och Spånga.

Samråd med näringslivet är viktig i kontorets verksamhet. Inför större förändringar i trafikmiljön sker samråd i trafikkommittén där näringslivsföreträdare, taxi, buss, räddningstjänst m.fl. är representerade. Utöver formella samråd sker också informella tidiga samråd med berörda näringsidkare. Genom leverantörsundersökningar och utredningar om barriärer som hindrar marknadsinträden skapas förbättringsmöjligheter för ett bättre företagsklimat.

Kontoret har fortsatt arbetet med att se över upphandlingsstrategin. Förslag till konkurrensförbättrande åtgärder och nya samarbetsformer med marknadens aktörer har tagits fram. Kontoret har vidare deltagit i SLK:s försöksverksamhet med upphandlingsmoduler och ser positivt på de möjligheter som finns för en förenklad upphandlingsprocess både för beställare och för anbudslämnare.

Avfallshanteringen bidrar till att uppfylla visionen om ett Stockholm i världsklass bl.a. genom att lyfta fram Stockholm som ett miljöföredöme. En del i detta arbete är att synas både lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Arbetet med att

analysera brukarundersökningen i kombination med plockanalysen, båda gjorda under slutet av 2008, har pågått under året. Enligt brukarundersökningen fick avfallshanteringen ett gott betyg av stockholmarna.

För att förenkla för kunder när de ska lämna sitt avfall har under året bland annat belysningen förbättrats på Vantör ÅVC. På Lövsta ÅVC har en omfattande utveckling av skyltsystemet skett. På Bromma ÅVC har ett försök med återbruk av möbler, pågått där kunder aktivt kunnat välja om deras möbler ska gå till återanvändning eller till materialåtervinning.

Mängden avfall som nyttiggörs har ökat. Det är främst insamling av matavfall till biologisk behandling som ökat men också försöket med gipsåtervinning samt insamlingen av trädgårdskompost på återvinningscentraler bidrog till ökad materialåtervinning.

Trafik- och renhållningsnämndens arbete under 2009

Trafik- och renhållningsnämnden har under 2009 haft följande sammansättning:

Förtroendevalda

Ledamöter

Ulla Hamilton (M), ordförande
Jan Valeskog (S), vice ordförande
Berthold Gustavsson (M)
Tord Bergstedt (M)
Anna C Kullendorff (M)
Annika Davidsson (M)
Inge-Britt Lundin (FP)
Anders Broberg (kd)
Annika Ödebrink (S)
Jimmy Lindgren (S)
Birgit Marklund Beijer (S), f o m 1 april
Mats Lindqvist (MP)
Kajsa Stenfelt (V)

Ersättare

Lars Bengtson (M)
Bo Arkelsten (M)
Datevig Mardirossian Lönn (M)
Christoffer Kuckowski (M)
Anna Manhag (M)
Inga-Lill Larsson (M)
Per Johansson (FP)
Lars Randerz (S)
Milly Namiro Darlson (S)
Margareta Stavling (S)
Jonas Larsson (S)
Hampus Rubaszkin (MP)
Sebastian Wiklund (V)

Personalföreträdare

Ordinarie

Luis Lopez, SKTF

Ersättare

Charlie Magnusson, SKTF

Trafik- och renhållningsnämnden har haft elva ordinarie sammanträden och ett extrainkallat sammanträde under 2009. Årets verksamhet i övrigt framgår av trafikkontorets redovisning nedan.

Under året har ledamöter deltagit i:

Nämndkonferens i Almåsa den 5 – 6 februari.

Studiebesök – Norrebro, den 29 april.

Avfall Sveriges årsmöte den 2-3 juni.

Studieresa till London och Barcelona för att studera sopsugsanläggningar, den 8 – 10 september.

ITS (Intelligent Transport Systems) världskongress 2009 i Stockholm den 21 – 25 september.

Bland de frågor som nämnden behandlat under året kan nämnas

- Åtgärder för framkomlighet i Stockholmstrafiken. Lägesrapport
- Ny översiktsplan för Stockholm
- Taktisk planering av trimningsåtgärder i Stockholmstrafiken. Lägesrapport
- Analys av flöden och framkomlighet i Stockholmstrafiken, utveckling och nuläge oktober 2008
- Detaljplan för Norra station
- Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2010-2021
- Genomförandebeslut etapp 1. Spårväg City
- Analys av trafiken i Stockholm med särskild fokus på effekterna av trängselskatten 2005-2008
- Uppföljning av åtgärdsprogram för miljö kvalitetsnormer för utomhusluft
- Detaljplan Stockholmsarenan och del av kv. Arenan i Globenområdet
- Nationell plan för transportsystemet 2010 – 2021 samt Miljökonsekvensbeskrivning
- Programsamråd för Förbifart Stockholm
- Förslag på regleringar för begränsning av dubbdäcksanvändning
- Bullerskyddsprogram 2010-2013
- Elkraft till trafikkontorets anläggningar. Revidering av inköpsstrategi
- Genomförandebeslut, Trygghetsbelysning på parkvägar
- Slutredovisning av genomförda underhållsinsatser med tilldelade extra medel om 165 mnkr
- Säkerhetsprogram för Stockholms stad 2009-2012
- Genomförandebeslut för Spånga By Parklek
- Genomförandebeslut, utbyte Perstorpsvägens bro över Forsån.
- Lånecykelsystemet, Stockholm City Bikes – överenskommelse om utökade öppettider
- Revidering av avgifter för upplåtelse av offentlig plats
- Moderniserad policy för upplåtelser vid större evenemang

- Höjning av avgifter för boende- och nyttoparkering samt slopande av nyttoparkering-mini
- Upphandling av blomsterprogram för Stockholms innerstad
- Genomförandebeslut - upprustning av Strömparterren.
- Stockholm Ren och Vacker – lägesrapporter 5 och 6
- Plockanalyser av hushållsavfall i Stockholm stad 2008. Anmälan av rapporter
- Hur uppfattas trafikkontoret som beställare? Leverantörsundersökning 2008
- Avfallshantering i Stockholms stad och trafikkontorets service. Anmälan av brukarundersökning 2008
- Genomförandebeslut Uppförande av ÅVC Sätra
- Förslag till taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inkl. taxa för skrymmande hushållsavfall m.m. samt slam och latrin att gälla från och med 2010-01-01
- Överföring av löpande ekonomihantering till serviceförvaltningen
- Redovisning av trafikkontorets fordonsanvändning samt nya riktlinjer för resor och transporter och rutiner för hantering av synpunkter och klagomål

Härutöver har nämnden behandlat ett stort antal lokala förbättringar av vägnätet samt ett flertal upphandlingar, remisser, utredningar och motioner i olika ärenden och de sedvanliga verksamhets- och ekonomirapporterna.

Kollektivtrafikutskottet

Under 2009 har nämnden inte utsett något kollektivtrafikutskott.

Handikapprådet vid trafik- och renhållningsnämnden och Stockholms stads Parkering AB

I staden verkar 28 handikappföreningar. Genom handikappråden kanaliseras värdefull kunskap och erfarenhet från dessa föreningar till stadens verksamhet. Det gemensamma handikapprådet vid trafik- och renhållningsnämnden och Stockholms stads parkering AB har under verksamhetsåret 2009 haft följande sammansättning:

Förtroendevalda

Ken Gammelgård, ordförande

De Handikappades Riksförbund

Lars Gustafsson, vice ordförande
Riksförbund Stockholmsavdelningen

Neurologiskt Handikappades

Elisabeth Bergvall
m 31 mars

Reumatikerföreningen i Stockholm, t o

Gunnar Slätt
Barn med Familjer, f o m 1 april

Föreningen för Hörselskadade och Döva

Bratislav Stankovic
Ungdomar i Stockholm

Föreningen för rörelsehindrade Barn och

Ewa Ström

Hörselskadades förening i Stockholm

Yvonne Holmberg

Astma & Allergiföreningen i Stockholm

Dagny Mörk

Synskadades Riksförbund

Trafik- och renhållningsnämnden och Stockholms stads Parkering AB:s gemensamma handikappråd har hållit 10 sammanträden under 2009. Därutöver har rådet träffat nämnden vid ett tillfälle och deltagit i det årliga presidiummötet. Presidiummötet hölls gemensamt med råd och presidier för exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms stads Parkering AB, fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

På rådets sammanträden har aktuella frågor avseende tillgänglighet inom verksamhetsområdena för både Trafik- och renhållningsnämnden och Stockholms stads Parkering AB behandlats. Tillgänglighetsprojektets arbete med att göra Stockholm mer tillgängligt har följts av rådet.

Ledamöter i rådet har deltagit i ett så kallat sakkunnigmöte, arrangerat av stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma handikappråd. Sakkunnigmöte är ett möte där sakkunniga inom området tillgänglighet och användbarhet inom stadsbyggnadsfrågor samlats för att utbyta kunskap och erfarenhet på området. Rådet har också deltagit i ITS (Intelligent Transport Systems) världskongress 2009 i Stockholm den 24 september.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Trafik- och gatuverksamheten

Planeringen av Slussen, Danvikslösen, Norra djurgårdsstaden och Norra stationsområdet har drivits vidare framåt under året och även dessa projekt kommer allt närmare ett genomförande.

Kontoret fortsätter att aktivt söka samverkan med andra offentliga och privata aktörer. Under 2009 har särskilda fokusområden i samverkan med andra aktörer bildats i City, Södermalm, Östermalm och i Kista. Syftet med ett fokusområde är att få flera aktörer inom ett geografiskt område att samverka finansiellt och verksamhetsmässigt för att höja områdets attraktivitet och skötsel.

Det finns ett stort behov av att stärka insatserna för en renare och vackrare stadsmiljö i ytterstaden. Kontoret har därför inlett samtal med privata och allmännyttiga bostadsbolag samt, inom ramen för stadens Järvalyft och Söderortsvision, ansökt om extra medel för att de kommande fyra åren bygga upp, genomföra och permanenta en långsiktig satsning för en renare och trivsammare ytterstad. Kontoret har deltagit i utvecklingsgrupper för Medborgarplatsen. Ett arbete har initierats för att så småningom uppdatera Medborgarplatsens möbleringsprogram samt eventuell upprustning.

Arbetet har fortsatt med att göra Stockholm till världens mest tillgängliga huvudstad för funktionshindrade år 2010. Åtgärder har genomförts på stadens mark, gator, torg, parker, lekplatser mm och i de byggnader som ägs och förvaltas av staden. Utvecklingsarbeten har fortsatt med att hitta nya lösningar för tillgängliga entréer, samt med digitalt vägvisningssystem för synskadade, äldre m fl. Arbetet förevisades på ITS världskongress som genomfördes i september.

Trafiksäkerhetsarbetet har inriktats på att förena ökad säkerhet med en förbättrad framkomlighet. En särskild satsning för att öka säkerheten vid stadens övergångsställen har genomförts. Tillsammans med Polisen och NTF i Stockholms län genomförde kontoret en kampanj med tyngdpunkt på gångtrafikanter beteende vid obebakade övergångsställen.

Kontoret har varit engagerad i evenemanget "Volvo Ocean Race" och varit behjälplig i olika trafiksäkerhets- och framkomlighetsfrågor samt markupplåtelser och tillfälliga trafikomläggningar. Kontoret har medvetet prioriterat resurser till detta arbete som är en del i stadens vision 2030 att vara en evenemangsvänlig stad. Arbetet har inneburit samverkan med polismyndigheten, brandmyndigheten, och projektledningen för "Volvo Ocean Race" tillika Stockholm Hamnar.

Inför större förändringar i trafikmiljön sker samråd i trafikkommittén där näringslivsföreträdare, taxi, buss, räddningstjänst m.fl. är representerade. Utöver formella samråd sker också informella tidiga samråd med berörda näringsidkare. Information inför förändringar har ökat. Genom leverantörsundersökningar och utredningar om vilka barriärer som hindrar marknadsinträden ges förbättringsmöjligheter för att bidra till ett bättre företagsklimat.

Renhållningsverksamheten

Avfallshanteringen bidrar till att uppfylla visionen om ett Stockholm i världsklass bl.a. genom att lyfta fram Stockholm som ett miljöföredöme. En del i detta arbete är att synas både lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Kontoret har tillsammans med Miljöförvaltningen presenterat Stadens miljöarbete till EU:s utnämning av Green Capital of Europe. Denna utmärkelse har och kommer att medföra ett stort intresse för bl.a. avfallshanteringen och andra miljöåtgärder i Staden.

Under året har kontoret tagit emot utländska besökare och hållit föredrag vid olika konferenser.

Kontoret har under de senaste tre åren deltagit i ett projekt i Turkiet, TuSeNet, som letts av Sveriges Kommuner och Landstings internationella avdelning. Stadens och kontorets deltagande i projektet har varit att överföra kunskaper om hur stockholmsregionen och Sverige tar fram strategiska avfallsplaner och hur medborgarnas medvetenhet om avfall och miljö kan ökas.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Trafik-och gatuverksamheten

Kontoret har fortsatt arbetet med att se över upphandlingsstrategin. Förslag till konkurrensförbättrande åtgärder och nya samarbetsformer med marknadens aktörer har tagits fram och arbetet med dessa pågår. Kontoret har också sedan tidigare ett samarbete med Vägverket och Banverket för att informera och stimulera nya aktörer att etablera sig i regionen. Kontoret har vidare deltagit i SLK:s försöksverksamhet med upphandlingsmoduler och ser positivt på de

möjligheter som finns till en förenklad upphandlingsprocess både för beställare och för anbudslämnare.

Utvecklingen av en webbaserad tjänst som möjliggör för entreprenörer att direkt via webben skapa TA-planer har fortsatt. Tjänsten möjliggör hanteringen av alla ansökningar av de olika tillstånd som behövs inför arbete i väghållarens mark. Vidare medför den också förenklade ansökningsrutiner för privatpersoner och entreprenörer.

Samarbetet mellan Vägverket, Storstockholms Lokaltrafik och Trafikkontoret, inom ramen för styrgruppen för regional framkomlighet har intensifierats. Samarbetets yttersta mål är att i en växande region bibehålla acceptabel framkomlighet i de regionala trafiksystemen för en stor arbetsmarknadsregion, vilket i sin tur befrämjar företagsamhet och ekonomisk tillväxt.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	84,17 %	77 %	30 %	2009

Kommentar:

Trafikkontorets trafik- och gatuverksamhet upphandlade under 2009 för sammanlagt 895 mnkr entreprenader, konsulter och elleveranser vad avser drift, vilket motsvarar 70% av den totala budgeten. På investeringsidan upphandlades det för 596 mnkr, vilket motsvarar 83% av total bokfört belopp. På Avdelningen för Avfall upphandlades det konsulter för 4 mnkr och entreprenader för 372 mnkr eller 84% av den totala budgeten. Detta innebär att kontoret upphandlar för nästan 1,9 mdkr.

Upphandlingar har genomförts i enlighet med aktivitetsplanen förutom två planerade upphandlingarna avseende behandling av pumpbart avfall respektive behandling av annat matavfall där har kontoret utnyttjat avtalets möjlighet att förlänga befintliga avtal. Aktivitetsplanen har genomförts.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
All tillfällig torghandel omvandlas till upplåtelse enligt ordningsstadgan	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Handläggningen av tillfälliga torgförsäljningsplatser har övertagits från Fastighetskontoret fr.o.m. den första september.

Trafik- och renhållningsnämnden ska upphandla resterande egen regiverksamhet i konkurrens	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Upphandling av verksamheten inom avdelningen för teknik och trafikjänst har genomförts under året. En upphandling avser skyltverksamhet, en avser signalverksamhet och en rör mätteknik.

Trafik- och renhållningsnämnden ska	2009-01-01	2009-12-31	
☒ utveckla och kvalitetssäkra upphandlingsprocessen			

Kommentar: Kontorets arbete med förbättrade upphandlingsstrategier har gått vidare. Målsättningen är att skapa ett närmare samarbete med entreprenörerna för att minska risken för ovälkomna överraskningar av teknisk-, tids- och ekonomisk karaktär. Oklarheter och onödigt komplicerade skrivningar i förfrågningsunderlag och avtal försvårar främst för mindre företag att lämna anbud. Under den utökade dialog med kontorets leverantörer som påbörjats under 2009 har konkreta synpunkter framkommit. Åtgärder har vidtagits eller planeras genomföras under 2010.

NÄMNDMÅL:

Det ska vara enkelt att ta del av trafikkontorets tjänster och arbetet ska präglas av ett gott bemötande

Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Att hantera kundrelationer med god effektivitet och ett gott bemötande är ett centralt uppdrag för kontoret. Att göra klagomåls- och synpunktshanteringen till ett verktyg i kontorets kvalitetsutvecklingsarbete är en prioriterad målsättning.

Skriftlig information om nämndens större anläggningsarbeten har lagts ut på stockholm.se och vid arbetsplatserna har informationsskyltar satts upp. Information om vilken handläggare som kan ge muntlig information om projekten hålls hela tiden uppdaterad så att växel och kontaktcenter kan hänvisa till rätt person. Vissa projekt har även haft egen mailadress för att snabbt kunna svara på frågor.

Kontoret har övertagit handläggningen av tillfälliga torgförsäljningsplatser från Fastighetskontoret från den 1 september 2009. Bokning sker idag via Kontaktcenter.

En översyn av upplåtelsepolicyn för att förtydliga och förenkla taxor och avgifter för upplåtelseerna samt återbetalningarna av byggetableringar har genomförts. Förslaget behandlades i nämnden under hösten för vidare behandling i kommunfullmäktige.

Utöver detta verkar kontoret kontinuerligt för att utöka antalet evenemangsplatser som ett led i arbetet med vision 2030. En lägesrapport har

under hösten presenterats för nämnden där kontoret beskrivit sitt arbete med evenemangspolicy.

Genom bevakning av exploatering i nya områden har goda betalningsmöjligheter för parkering garanterats. Förebereelser inför övertagandet av parkeringsautomater och parkeringsautomater i Hammarby Sjöstad har genomförts.

Renhållningsverksamheten

Arbetet med att analysera brukarundersökningen i kombination med plockanalysen, båda gjorda under slutet av 2008, har pågått under året. Enligt brukarundersökningen fick avfallshanteringen ett gott betyg av stockholmarna.

För att förenkla för kunder när de ska lämna sitt avfall har under året har bland annat belysningen förbättrats på Vantör ÅVC. På Lövsta ÅVC har en omfattande utveckling av skyltsystemet skett. På Bromma ÅVC har ett försök med återbruk av möbler pågått där kunder aktivt kunnat välja om deras möbler ska gå till återanvändning eller till materialåtervinning. Ett kontinuerligt arbete pågår också för att anpassa hemsidan till ett tydligare kundperspektiv.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● NKI i Serviceundersökningen	65	65	2009

Kommentar: I ett "Nöjd-Kund-Index" får Stockholms stads service betyg på en 100-gradig skala.

Företagen i Stockholmsregionen är i huvudsak nöjda med kommunernas service. Den andra undersökningen bland företag som har varit i kontakt med någon av de 47 kommuner som ingår i Stockholm Business Alliance är nu klar. Resultatet ligger till grund för kontorets förbättringsarbete för att nå målet om NKI 65. I denna den senaste undersökningen får handläggningen av markupplåtelse NKI 65. Målet är således uppnått.

NÄMNDMÅL:

Kontoret ska vara en professionell beställare

● Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

En under hösten 2008 genomförd marknadsundersökning visade att 70 % av våra leverantörer var nöjda med kontoret som beställare.

Förbättringsmöjligheter påtalades dock och en ständig översyn av kontorets rutiner är nödvändig. Ett antal leverantörer har därför under 2009 inbjudits att i

seminarieform presentera sin syn på förbättringsmöjligheter och framgångsfaktorer i våra gemensamma processer.

Under året har arbetet gått vidare med att löpande ha en dialog med leverantörer och presumtiva leverantörer om stadens krav enligt Teknisk Handbok samt hur de kan uppfylla dessa. Arbetet avser att förbereda och säkerställa att leverantörerna levererar rätt kvalitet.

Vid leverantörsträffar i samband med att årsavtal tecknats, har kontoret informerat om gällande råd och riktlinjer enligt Teknisk Handbok. Kontoret har även gjort en enkel intervju kring hur handboken används samt önskemål om förändringar inför uppdatering 2010.

Under året har upphandling av trafiksignaler, skyltverksamhet respektive trafikmätning genomförts. Entreprenaden för trafiksignaler har tilldelats Swarco Sverige AB. Entreprenaden för skyltverksamhet likaså. Trafikmätning har också tilldelats Swarco Sverige AB. Verksamhetssystem för uppföljning av entreprenören pågår för att kvalitetssäkra utfallet av entreprenörens arbete.

Renhållningsverksamheten

Målet har varit att utforma och kvalitetssäkra förfrågningsunderlagen så att tidigare och nya entreprenörer blir intresserade av att lämna anbud. Under året har avfallshanteringen genomfört fem upphandlingar. Insamlings- och behandlingsupphandlingarna har haft mellan sex och åtta anbudsgivare vilket bedöms som tillfredsställande.

För att locka fler presumtiva entreprenörer att lämna anbud har kontoret beslutat att vid större upphandlingar ha ett informationsmöte innan förfrågningsunderlag går ut. I år har ett informationsmöte genomförts med presumtiva grovsopsentreprenörer. Kallelsen skickades ut via mail och annonsering i OPIC.

Kontoret har tillsammans med motsvarande organisationer i Oslo och Köpenhamn skapat ett nätverk, ASOK, för erfarenhetsutbyte kring upphandling av avfallstjänster.

I februari 2009 utbröt det en vild strejk bland hämtpersonalen, inför ny entreprenadstart. Strejken varade i fyra dagar. Rutinerna för att möta en krissituation som denna fungerade i stort sett bra. En snabb prioritering av arbetsuppgifterna inom avfallsavdelningen gjordes och samtlig personal bidrog på ett förtämligt sätt till att reducera skadeverkan hos kunderna. Samarbetet inom kontorets avdelningar fungerade utmärkt liksom kontakterna med Miljöförvaltningen och Fortum samt med arbetsledningen hos entreprenörerna. Strejken orsakade merkostnader om ca 0,2 mnkr för containerhyra. Strejken blev erfarenhetsmässigt en viktig del i kontorets fortsatta arbete med att utveckla rutinerna för kris- och katastrofsituationer.

I april trädde ändå tre nya avtal ikraft, rörande insamling av hushållsavfall utan några konflikter. Uppstarten gick i stort sett bra, mycket beroende på att entreprenören planlagt övergången på ett bra sätt samt att de flesta av personalen följde med till den nya entreprenören.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel leverantörer som anser oss vara professionella beställare	70,2 %	78 %	2009

Kommentar: Under hösten 2008 genomfördes en leverantörsundersökning. Det framgår att 70 % är nöjda med trafikkontoret som beställare. Arbetet pågår med att förbättra rollen som beställare. Nästa undersökning genomförs 2010.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Genomföra enkätundersökning om hur vi uppfattas som beställare och ta fram en åtgärdsplan för att bli en ännu bättre beställare	2009-01-01	2010-12-31	

Kommentar: Undersökningen visar att leverantörerna är genomgående mindre nöjda med trafikkontoret som beställare. Leverantörsindex ligger på 70%, ett något lägre betyg än tidigare mätning som dock gällde gatu- och fastighetskontoret. Störst förbättringspotential finns inom delområdena:

- förhållningssätt mot leverantörer
- utveckling och förnyelse hos trafikkontoret
- hantering av kritiska synpunkter

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

Kontoret samarbetar men socialförvaltningen för att skapa jobb som sommarvärdar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för ● de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder)	16 st	16 st	1 400 st	Årsredovisning 2009

Kommentar: Antalet praktikplatser från jobbtorg Stockholm under 2009 är satt till 12 platser. I samverkan med socialtjänstförvaltningens startverksamhet har kontoret rekryterat 16 personer från Jobbtorgen som nu och ett år framåt tjänstgör som stockholmsvärdar, betalda av Trafikkontoret. Vi har ansökt om att sysselsätta ytterligare 32 personer från jobbtorgen under kommande fyra år, också detta i samverkan med start.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

● Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Kontoret har fått i uppdrag att genomföra åtgärdsprogram för bättre luft och trivsammare miljö längs Hornsgatan. I arbetet med att förbättra luftkvaliteten är Hornsgatan prioriterad. I stadens budget för år 2009 avsattes 60 mnkr för bulleråtgärder på Hornsgatan. Träd och grönska är också viktiga miljöaspekter. Investeringsutgifterna för åtgärdsprogrammet är totalt 130,0 mnkr varav 28,4 mnkr för etapp 1.

Det nya Norra Bantorget invigdes i juni och fick 2009 års Sienapris. Priset delas ut årligen för att främja god utemiljö till en plats i Sverige. En oas har skapats mitt i trafikmiljön och en säker, trygg och tillgänglig park har skapats. Många besökare kan njuta av parken som gränsar till det nya stora "Hotell Clarion".

Strömkajen rustas upp av Stockholm Hamn och Trafikkontoret. Kontoret deltar i projektets utformning samt vid val av material och möbler mm. Strömkajen får ett värdigt utseende som svarar upp mot läget i staden där många besökande vistas (Grand Hotel samt museer) och varifrån skärgårdsbåtarna och turistbåtarna utgår. Strömkajen är också en viktig länk i det långa promenadstråk som går från Norr Mälarstrand till Skeppsholmen.

Norrbro har renoverats. En konsekvent genomförd gestaltning med gediget material och med vackra proportioner binder ihop Gustav Adolfs Torg med Slottet via den upprustade paradbron. Hållbart och tillgängligt material som samtidigt har anslag av den bro som Tessin ursprungligen tänkt sig har valts. Strömparterren har utgjort etableringsyta för Norrbro sedan 2007. Under hösten har avetablering skett och ytorna återställts. Vårlokare som kommer att blomma

våren 2010 har planterats. Parken kommer att omdanas med början hösten 2010 till våren 2011. Under innevarande år har parallella uppdrag genomförts och projektering pågår av den ”nya” parken.

Årstafältet har aldrig varit så välskött som det är i dagsläget. Kontoret har genomfört mindre åtgärder som uppskyltning av fältet, uppsättning av bommar för att förhindra olovlig biltrafik, komplettering med en liten träbro över ett djup dike till ”Globträdet”, en ny grill, komplettering av belysning längs GC-väg utmed Huddingevägen, omhändertagande av upplagsmassor och anläggning av hundrastområde. Kontoret lät odla solrosor, lin, ärtor, raps och klöver till fåglarna på åkerlapparna.

Kontoret deltar i arbetet med Västra City som Jernhusen bedriver med exploatering av bangårdsområdet m m. Diskussioner om hur gatumarken d.v.s. nya gator och torg, skall utformas pågår.

Lekparken Båtsmanstorpet har kompletterats med ny lekutrustning samt förbättrade åtgärder för synsvaga. Parkleken Spånga By i Tensta rustas upp med förbättrad tillgänglighet och ska vara klar sommaren 2010. Parkleken Stråket vid Hässelby Strand har valts ut att bli en särskilt tillgänglighetsanpassad lekplats.

En nydaning av gång- och cykelstråket Edvard Griegsgången i Husby har påbörjats med tillgänglighetsanpassning, ny belysning, nya träd, nya sittoaser m.m.

För Bellevueparken har ett program tagits fram och landskapsvård har påbörjats.

Sista etappen av ombyggnaden av kajen och promenaden utmed Norr Mälarstrand mellan Stadshuset och Kungsholmstorg har påbörjats. Projektet leds av Stockholms Hamn. Växter till planteringarna utmed kajpromenaden har införskaffats.

I Rålambshovsparken har parklek och strandpromenad färdigställda under året. Förfrågningsunderlag för aktivitetsparken och skateparken har utarbetats.

Kontoret har för fastighetskontorets räkning fått i uppdrag att planera och etablera sittplatser i den offentliga miljön för barn i hela Stockholm.

Kontoret har i uppdrag att driva stadsdelsförvaltningarnas parkinvesteringsprojekt i program- och projekteringsskedet samt att medverka i entreprenadskedet.

För att minska störning från buller i inomhusmiljö har kontoret arbetat med olika skyddsåtgärder som bullerskärmar och bidrag till fönsteråtgärder. Åtgärderna har utförts utifrån dygnsekivalent ljudnivå över 65 dB vid fasad. Under året antogs ett nytt bullerprogram med en ny gällande nivå för arbetet under 2010-2013. Kontoret har under året förberett arbetet i enlighet med den nya nivån. Den E-tjänst som kontoret kommer att presentera under 2010 skall underlätta dialogen och informationen till medborgarna i bullerfrågorna.

Tillsammans med Miljöförvaltningen, Stockholm Vatten och Stadsledningskontoret har kontoret tagit fram en årskalender som i december distribuerades till samtliga hushåll i kommunen, ca 439 400. Kalendern skildrar miljöfrågorna utifrån ett medborgarperspektiv, informerar om stadens övergripande målsättningar för miljöarbetet och berättar om miljöhuvudstadsutmärkelsen European Green Capital

Renhållningsverksamheten

Avfallshanteringen har i stort uppfyllt beslutade åtaganden. Antalet stationära miljöstationer har dock inte kunnat ökas enligt plan på grund av förseningar i tillståndprocesser och tekniska problem med markarbeten. Driftsättningen av Sättra ÅVC är försenad. Tillståndprocessen har försenats på grund av ett överklagande hos miljödomstolen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel av stadens fordon som använder dubbade däck (alla nämnder)	0 %	0 %	50%	2009
□ Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder)		100 %	100 %	2009
Kommentar: Kontoret rapporterar inte in detta, det gör Fastighetsförvaltningen.				
● Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	2009
Kommentar: Kontoret har tagit fram en ny policy.				
□ Andel farligt avfall inkl. batterier och elavfall i soppsåsen och grovavfall		0,6 %	ingen mätning 2009	Årsredovisning 2009
Kommentar: Uppgiften rapporterades i VB 2008. Uppföljning görs med hjälp av plockanalyser och nästa plockanalys kommer att göras 2010.				

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder)		85 %	85 %	Årsredovisning 2009
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder)		100 %	90 %	Årsredovisning 2009
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100%	100 %	100%	2009
Kommentar: Avropas från stadsgemensamma ramavtal där miljökrav redan är ställda vid upphandling.				
Elförbrukning (alla nämnder)	84 347 691 kWh	78 600 000 kWh	minska	2009

NÄMNDMÅL:

Kontoret ska arbeta med att minimera miljöpåverkan och integrera Stockholms miljöprogram i sitt arbete.

● Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Arbetet med löpande energioptimering inom de olika verksamheterna har genomförts under året. Uppföljning enligt egenkontrollprogram har löpande

rapporterats till miljöförvaltningen. När nya fordon införskaffas ser kontoret till att dessa uppfyller stadens miljöfordonsdefinition.

Kontorets verksamhet för stadens offentliga belysning har rönt stort intresse såväl inom media som allmänhet och hos våra beslutsfattare. Detta gäller exempelvis vilken miljöpåverkan energin till gatubelysningen har. Kontorets arbete med energifrågor har skett i dialog med Naturskyddsföreningen och andra miljöaktörer.

Det arbete som påbörjades 2007 med utbyte av befintliga armaturer till energisnålare har utökats under året jämfört med verksamhetsplanen, vilket innebär att projektet kan komma att slutföras ett år tidigare än beräknat. Under året har totalt 3500 armaturer bytts.

Under året har en uppföljning skett av energiförbrukningen tertialvis för olika anläggningar. Uppföljningen kommer att ligga till grund för löpande energioptimering.

Arbetet med ITS-lösningar har intensifieras. Här kan särskilt nämnas utvecklingen av den gemensamma reseplaneraren, som bland annat syftar till att få människor att välja färdstätt med hänsyn till restid, kostnad och miljöpåverkan. Kontoret deltog som arrangör i ITS world Conferens. Under året har kontoret även tagit fram en cykelreseplanerare som ska underlätta för människor att hitta bra cykelvägar och därigenom främja att människor cyklar mer.

Andra projekt är t ex bussprioritering i ytterstaden – en förbättring av bussars framkomlighet och konkurrensförstärkning av kollektivtrafiken. En förbättrad samplanering pågår med Vägverket, SL och Trafikkontoret inom ramen för projektet "Storstadsplanering", som ytterst syftar till att optimera användningen av befintlig infrastruktur. Cykelfält och cykelöverfarter vid Kungsträdgårdsgatan, Scheelegatan och Kungsholmsgatan har genomförts.

Cirka 500 cykelparkeringsplatser har anlagts. Fyra nya offentliga cykelpumpar har tillkommit. Kontoret har deltagit i stadens gemensamma arbete med att utveckla miljöprofilområden. Kontoret har varit särskilt aktiv i planeringen av Norra Djurgårdsstaden samt det miljöprogram som tagits fram för detta område. Kontoret har även tillsammans med Vägverket, Regionplanekontoret och SL deltagit i arbetet med en Stockholmstillämpning av den kommande nationella resvaneundersökningen som genomförs av SIKA.

Kommunfullmäktige beslutade under året att Trafik- och renhållningsnämnden får disponera tidigare tilldelade medel ur miljömiljarden även under 2010 för genomförandet av projektet "Återvinning av schakt och asfaltmassor i Stockholm". Projektet syftar till att bygga en anläggning för återvinning av schakt- och asfaltmassor i Lövsta. Tillstånd för verksamhetens bedrivande erhöles från miljöprövningsdelegationen 2009-08-24. Komplicerande omständigheter i beslutet gör att kontoret återkommer till Trafik- och renhållningsnämnden med ett tjänsteutlåtande om den uppkomna situationen.

Kontoret har arbetat aktivt med att förbättra gatuträdens livsbetingelser och hitta nya lösningar för trädplantering och samarbetar bl a med Sveriges Lantbruksuniversitet samt andra städer, både inom landet och i Europa om detta. Byggnationen av skelettjordar ger träden mångdubbelt större volym för rötterna, än den vanliga standarden, och möjliggör en god etablering och säkrad tillväxt. Växtbäddarnas konstruktion ger rötterna tillgång till det för rotandningen nödvändiga syret. Samtidigt leds dagvattnet till träden, vilket minskar belastningen på dagvattenrecipienterna (LOD). Allt detta samfällt ger träden ökade möjligheter att överleva i den tuffa miljö som staden utgör och chanser att utvecklas till ordentliga träd. Därigenom kan träden bidra till en bättre miljö och ett bättre lokalklimat i staden. Kontorets arbete med skelettjordlösningar är unikt och världsledande. Ca 150 träd har återplanterats under året för att ersätta döda eller döende träd. Trädinsatserna har under året koncentrerats till återplantering. Stor tyngd läggs också vid implementeringen av skelettjordar och andra trädåtgärder inom Exploateringskontorets stadsutvecklingsområden som Kista och Liljeholmen, då dessa anläggningar utgör en mycket stor del av stadens nya träd. Där bevakar kontoret även bevarandet av befintliga träd och då i synnerhet de ekar som ingår i Stockholms stadsnära och världsunika ekmiljöer.

Renhållningsverksamheten

Kontoret har aktivt deltagit i arbetsgrupper och i framtagandet av miljöprogram, med särskild fokus på avfallsfrågor, för miljöprofilområdena Norra Djurgårdsstaden och Järva.

Det är ytterst viktigt att avfallsfrågorna lyfts tidigt i planprocesserna. Under 2009 har kontoret behandlat ca 58 detaljplaneremisser och 101 bygglovsremisser. Av dessa leder Ca 10 % till olika möten med projektörer och byggherrar för att hitta bästa möjliga lösning. Det blir mer och mer vanligt att projekterande konsulter samråder med kontoret avseende avfallsfrågor på ett tidigt stadium, vilket är mycket positivt. Kontoret har också lämnat synpunkter på programmen för Västra City, Tunnelbana Karolinska, och Alvik.

I slutet av 2008 genomfördes en brukarundersökning som presenterades i februari. Vid jämförelser med tidigare års resultat uppvisar informations- och kunskapsfrågor fortsatt goda resultat. Jämfört med den första kundundersökningen 2002 är det fler idag som känner sig mycket eller ganska väl informerade om hur de ska hantera sitt avfall. Bland småhusboende har andelen informerade ökat från 66 till 81 procent, bland boende i flerbostadshus från 58 till 65 procent, bland företag från 63 till 68 procent och bland fastighetsägare från 70 till 84 procent. Förtroendet för stadens avfallshantering är fortsatt god och visar sig i att andelen svarande som anser sig göra en miljöinsats när man sorterar sitt avfall ökar.

Under året har kontorets samtliga medarbetare haft möjlighet att delta i en intern miljöutbildning. Kontoret har också haft motsvarande utbildning för avfallsentreprenörernas personal.

Mängden avfall som nyttiggörs ska öka

Ett försök med gipsåtervinning pågick under 2009 på tre återvinningscentraler. Insamlingen av gipsavfall har inneburit att den deponerade andelen avfall har minskat.

Under året har 330 000 ton avfall från staden behandlats genom förbränning med energiåtervinning i form av generering av elektricitet och fjärrvärme. Återvunnen energi motsvarar 104 000 kubikmeter olja eller uppvärmning av 34 000 villafastigheter under ett år.

Mängden insamlat matavfall har under året ökat med 1 100 ton till 6 400 ton (21 %). Den största delen av ökningen kommer från verksamheter där insamlingen sker med kärl. Antalet verksamheter som deltar i matavfallsinsamlingen har ökat från 200 till 385 (93 %). Det finns nu 19 verksamheter med kvarn kopplad till tank och den insamlade mängden pumpbart matavfall är 1 000 ton. 14 % av matavfallet från stadens verksamheter samlas in. Avfallsplanens mål om att 35 % av matavfallet från restauranger, storkök och butiker ska återvinnas genom biologisk behandling senast år 2012 kommer inte att uppfyllas om inte ökningstakten radikalt tilltar kommande år. Matavfall som samlas in från hushåll med kvarn kopplad till avlopps nätet ingår inte i statistiken.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
☐ Mängd hushållsavfall per stockholmare.	280,4		2009
☐ Mängd och andel matavfall som stadens innevånare och verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	6 360		2009
☐ Mängden avfall som stadens verksamheter ger upphov till.	12 670		2009
☐ Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	1 936		2009
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Aktivt söka och pröva ny teknik	2009-01-01	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Ny reseplanerare - för att få ökad kollektivtrafik.

Utvecklingen av bussprioritering i ytterstaden fortsätter att förbättra bussens framkomlighet och konkurrensförstärker kollektivtrafiken.

Förbättrad samplanering Vägverket, SL och Trafikkontoret inom ramen för projektet "Storstadsplanering" som ytterst syftar till att optimera användningen av befintlig infrastruktur.

☒ Informera alla anställda om tillämpning av kontorets miljöplan samt energiplan.	2009-01-01	2009-12-31

Kommentar: Under våren har utbildning skett i miljökrav för arbetsmaskin i entreprenader. Utbildning har genomförts för både trafikkontorets och exploateringskontorets personal samt ett flertal konsulter.

☒ Ta fram en resepolicy	2009-01-01	2009-06-01

Kommentar: Resepolicyn behandlades av nämnden den 15 september. Kontorets nya riktlinjer för resor och transporter gäller för alla resor som sker i tjänsten och vid leasing av fordon m m. Med anledning av de nya riktlinjerna har gamla avtal för egen bil i tjänsten sagts upp. I den mån nya avtal ska tecknas om att använda egen bil i tjänsten, ska egen bil i tjänsten ha samma miljödefinition som de bilar staden upphandlar eller köper in.

De nya riktlinjerna behandlar alla tjänsteresor ur ett helhetsperspektiv. Vid val av färd sätt beaktas transportslagets miljöpåverkan. I riktlinjerna finns en prioriteringsordning för resor i tjänsten och t ex ska det vid lokala resor, det mest miljöanpassade färd sättet väljas med hänsyn tagen till tidsåtgång.

NÄMNDMÅL:

Minimera miljöpåverkan i avfallshanteringens alla led

Uppfylls helt

Renhållningsverksamheten

På Bromma ÅVC har det under året pågått ett försök med återbruk av möbler. Ett företag gavs möjligheten att låta kunderna lämna sina gamla möbler, som efter vissa mindre justeringar såldes i butik. Under försökets ca sex månader samlades ca 400 möbler in som kan komma till användning igen istället för att de kasseras.

Kontakter har tagits med tillverkare av såväl tunga som lätta fordon för att säkerställa att miljövänliga drivmedel som finns tillgängliga idag på marknaden används

Vid upphandling av manuell insamling av fem områden har krav ställts på förnyelsebart bränsle för insamlingsfordon. Dessa avtal träder i kraft 1 april 2010. I och med detta hämtas allt hushållsavfall med fordon som går på förnyelsebart bränsle, ca 70 bilar totalt.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.4 Bostadsbyggnadstakten ska vara hög

Kontoret har fortsatt det utvecklingsprojekt som avser översyn av samarbetsformer för trafikkontoret och exploateringskontoret i exploaterings- och anläggningsprocessen. Projektet förväntas leda till att smidiga rutiner och förståelse för kontorens respektive ansvar skapas.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Trafik- och renhållningsnämnden ska aktualisera befintliga ritningar över de ☒ permanenta salutorgen och revidera så att salutorgsytan begränsas till aktuella torghandelsplatser	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Ärendet beräknas tas upp i TrN och FsN i februari för vidarebefordran till fullmäktige.			

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.5 Framkomligheten i regionen ska öka

Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Under året har kontoret fortsatt arbetet för att säkerställa framkomligheten i regionen genom vår medverkan i de stora infrastrukturprojekten.

Projektorganisationer finns tillsatta som har bevakat och medverkat aktivt i planeringen och byggandet av Norra Länken, Citybanan, E18, Slussen samt SL:s spårvägssatsningar.

Planeringen för förnyelse och renovering av det befintliga infrastrukturnätet för att säkerställa funktionen och framkomligheten har pågått under året.

Under året har samordningen av vägarbetsplatserna i staden varit en av kontorets viktigaste arbetsuppgifter. Arbetet med att utveckla ett långsiktigt och hållbart system för hantering av samordningen av vägarbeten har fortsatt.

Framkomligheten har ökat genom:

- Signalförbättringar bl a på Örbyleden, ombyggnad trafiksignal vid Gullmarsplan.
- Ny bussförbindelse mellan väg 229 och väg 73.
- Smärre fysiska gatuombyggnader för att åtgärda lokala trafikproblem som identifierats av medborgare.
- Öppning av förbindelsen Sturegatan-Stureplan-Kungsgatan för allmän trafik.
- Förbättrad övervakning längs stombusslinjer, utvidgat försök med intensivövervakning för att minska framkomlighetsstörande illegal uppställning längs stomlinjerna.
- Ändrade körfältmarkeringar på väg 73.
- Införande av prioritet för bussar i trafiksignalerna, längs stomlinjerna 176 o 177.
- ITS-åtgärder, ny version av Trafiken.nu som lanserades den 13 februari, den gemensamma reseplaneraren presenteras på webbsidan m m. ITS Världskongress hölls i Stockholm under september.
- Trafik Stockholm – fortsätter att utvecklas. Fastighetskontoret och Trafikkontoret samarbetar för att etablera en samverkanscentral för bl a Brandförsvaret, SOS och Trafik Stockholm i ny lokal.
- Cykelfält på utsatta platser, beläggningsåtgärder m m.
- Minimerat trafikanternas olägenheter i samband med ombyggnader i staden genom ex granskning av trafikantordningsplaner, informationsinsatser och kapacitetsanalyser i samband med trafikomläggningar.
- Säkerställt trafiksystemets funktion bl.a. genom att justera och nyanlägga vägmarkeringar och vägvisning och justera trafiksystemet efter ändrade förutsättningar.

Kontoret har arbetat tillsammans med flera av stadens andra aktörer för att etablera Stockholm som evenemangsstad, t ex Volvo Ocean Race, EU-ordförandeskap m m.

När det gäller underhållet ser kontoret en tendens till ökade löpande kostnader till följd av ett eftersatt underhåll av stadens anläggningar. Bristerna är ofta av akut karaktär, t ex hål i gatan som måste åtgärdas omedelbart för att undvika skador allvarliga olyckor och eventuellt skadestånd. Kontoret vill understryka vikten av att underhålla befintliga anläggningar så att funktion säkerställs och kapitalförstöring undviks. God framförhållning innebär även bättre

förutsättningar att styra underhåll till rätt tidsspann. På så sätt kan omfattningen av renoveringar planeras och störningar minskas.

Arbetet med Citybanan pågår. Kontoret har deltagit i arbetet med entrébyggnaderna på Odenplan och i City, samt övrig teknisk utrustning som kommer att synas över marken, och även hur gaturummen skall formas. Banverket är huvudman. Kontoret har också arbetat med myndighetsutövning som t ex granskning av detaljplaner och bygglov, som berör stadens park- och stadsmiljö. Kontoret följer detaljplanearbetet för stadens alla nya exploateringsprojekt.

Kontoret har deltagit i trafikplaneringsprojekt samt samarbetsprojekt med Vägverket och SL som t.ex. E18, Spårväg City och Tvärbanan Solnagrenen. Ett intensivt arbete pågår med Spårväg City, där SL är huvudman. Kontoret svarar för samordningen av gestaltningsprogram för senare etapper, samt deltar i gatuutformningen och diskussionerna om alternativa dragningar.

På Kungsholmen har den nya överdäckningen av Drottningholmsvägen genomförts, vilket innebär att Lindhagensgatans allé fortsätter upp mot Fridhemsplan och binder ihop nyexploateringarna på nordvästra Kungsholmen med stenstaden. Västerorts trafik förs i tunnel under. Det stora schaktet har läkts igen i staden och en god stadsmiljö, med god framkomlighet har åstadkommit. Nytt stort hotell byggs intill, liksom nya bostäder.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Genomsnittlig hastighet ♦ för stombusstrafiken i innerstaden		20 km/h	20 km/h	Årsredovisning 2009
Genomsnittlig hastighet ♦ för stombusstrafiken i ytterstaden		32 km/h	32 km/h	Årsredovisning 2009
□ Nettotillskott av parkeringsplatser (st)	50st	50 st	öka	2009
□ Procentuell förlängning av restiden, Essingeleden		0 %	oförändrad	2009
□ Procentuell förlängning av restiden, innerstadsgator		0 %	oförändrad	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Procentuell förlängning ☐ av restiden, inre infarter		0 %	oförändrad	2009
Procentuell förlängning ☐ av restiden, Södra Länken		0 %	oförändrad	2009
Procentuell förlängning ☐ av restiden, tvärleder		0 %	oförändrad	2009
Procentuell förlängning ☐ av restiden, yttre infarter		0 %	oförändrad	2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☐ Genomföra särskild satsning för att öka säkerheten vid övergångsställen. Kommentar: En analys av olyckor på övergångsställen pågår för att ge ett underlag till vad som kan förbättras.	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Undersöka möjligheten att förlänga satsningen på ytterligare ett körfält på E4:an söder om Stockholm ända till Södertälje. Kommentar: Undersökning har genomförts inom ramen för styrgruppen för regional framkomlighet med deltagande från Trafikkontoret, SL och Vägverket. Byggnation pågår och finansieras med trängselskatter.	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Utvärdera effekterna av trängselskatter. Kommentar: Utvärdering av trängselskatt – inför, under och efter Stockholmsförsöket och trängselskattens permanenta införande har en stor mängd data samlats in, analyserats och presenterats, ofta med fokus på själva trängselskattens effekt. En sådan utvärdering har genomförts och presenterats, i nämnden och på ITS-världskongress i höstas.	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Höja avgiften för parkeringsanmärkningar för felparkeringar som anses trafikfarliga/hindrande till 900 kr.	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar: Verksamhetsuppföljningen av andel rätt parkerade fordon som genomfördes i april/ maj visar att såväl de trafikfarliga som de hindrande fordonsuppställningarna har minskat jämfört med samma period föregående år. Kontoret konstaterar att parkeringsövervakningen har uppnått 2008 års mål om högst 10 % farligt eller hindrande uppställda fordon. Under 2010 kommer kontoret att arbeta för att fordon inte får finnas på mer än högst 5% av alla platser där en uppställning av fordon kan innebära fara eller hinder.			
Intensifiera arbetet för att skapa ökad framkomlighet genom att trimma trafiksignaler och införa ny teknik	2008-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Under 2009 har förberedelser för intensifiering pågått med upphandling av entreprenör för trafiksignalverksamheten. Exempel på större signaltrimningsprojekt som genomförs under året är: Signaltrimning och magasinförbättringar på Örbyleden. Införande av pribuss längs stomlinjerna 176 o 177.			
Intensifiera arbetet med att koppla samman ytterstadens stadsdelar med varandra och med omgivande kommuner genom förbättrade kommunikationer	2008-01-01	2030-12-31	
Kommentar: Kontoret deltar i planeringen av Tvärbana Norr, såväl till Solna som till Kista. Under året har arbetet bedrivits intensivt.			
Parkeringsavgifterna från biljettautomater höjs motsvarande en total intäktsökning med 20 procent.	2009-01-01	2010-12-31	
Kommentar: I trafikreglerande syfte har parkeringsavgifterna från biljettautomater höjts med motsvarande en total intäktsökning med 20 procent. Från och med 2010 görs en årlig uppräknig av avgifterna utifrån konsumentprisindex (KPI) och fastställs årligen i budgeten. Höjningen genomfördes under januari månad.			
Planera och genomföra åtgärdspaket för Hornsgatan	2009-01-01	2010-12-31	
Kommentar: I stadens budget för år 2009 avsattes 60 mnkr för bulleråtgärder på Hornsgatan samt angetts att Hornsgatan ska ges prioritet i arbetet med att förbättra luftkvaliteten. Träd och grönska är också viktiga miljöaspekter. Investeringsutgifterna för åtgärdspaketet är totalt 130,0 mnkr varav 28,4 mnkr för etapp 1.			
Revidera Trafiksäkerhetsprogrammet	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Under året slutfördes arbetet av det reviderade trafiksäkerhetsprogrammet, del 2 och kommer att föreläggas nämnden under första kvartalet 2010.			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Samtliga övergångsställen målas, ☒ belysningen förbättras kraftigt och särskilt utsatta platser för trafikljus. Kommentar: En satsning har gjorts med inriktning på att samtliga övergångsställen ska målas där behov finns.	2009-01-01	2009-12-31	
Snöröjning på stadens trottoarer ska ☒ förbättras för att öka framkomligheten Kommentar: Kontoret har arbetat för en effektivare samordning mellan snöröjning på gata och gångbana för att undvika hindrande snövallar. Särskilt bevakas förutsättningar för en effektiv skötsel i samband med ny- och ombyggnad av gata.	2009-01-01	2009-12-31	
Utarbeta riktlinjer för arbeten i stadens ☒ gatunät Kommentar: Under året har implementeringen av TA-plansavgifter fortgått. Ökade kontroller har lett till större följsamhet beträffande tidplaner och trafikordningsplaner.	2008-01-01	2009-12-31	
Utreda en fortsättning på ☐ tillgänglighetsprojektet Kommentar: Ett ärende kommer att föreläggas nämnden i februari 2010.	2009-01-01	2009-12-31	
Öka framkomligheten ytterligare på stadens huvudgator och eliminera alla de ☒ flaskhalsar som finns runt om i stadens gatu- och vägnät. Kommentar: Under året har kontoret fortsatt arbetet för att säkerställa framkomligheten i regionen genom vår medverkan i de stora infrastrukturprojekten. Projektorganisationer finns tillsatta som har bevakat och medverkat aktivt i planeringen och byggandet av Norra Länken, Citybanan, E18, Slussen samt SL:s spårvägssatsningar. Planeringen för förnyelse samt renovering av det befintliga infrastrukturnätet i syfte att säkerställa funktionen och framkomligheten har pågått under året. Framkomligheten ökar genom olika trimningsåtgärder (signalförbättringar, smärre fysisk ombyggnad, förbättrad övervakning längs stombusslinjer, ITS-åtgärder mm). Arbetet fortsätter löpande. Flaskhalsar i trafiksystemet kommer alltid att finnas så länge som efterfrågan under högtrafikperioden överstiger tillgänglig kapacitet.	2009-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Planera för framkomligheten i regionen i enlighet med vision 2030

● Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Kontoret har arbetat med att ta fram en ny trafikstrategi. Under året gjordes en uppföljning av restider, för att se hur framkomligheten har utvecklats. Under året har en ny upphandlad entreprenör driftsatt nya restidskameror. För utvärdering av trängselskatt – inför, under och efter Stockholmsförsöket och trängselskattens permanenta införande har en stor mängd data samlats in, analyserats och presenterats, ofta med fokus på själva trängselskattens effekt. En sådan utvärdering har genomförts och presenterats, i nämnden och på ITS-världskongress hösten 2009.

Utökade väghållargruppen har på uppdrag av styrgruppen för regional framkomlighet genomfört en studie av regionens flaskhalsar och som kommer att ligga till grund för trimningsåtgärder 2010-2013, samt en särskild studie av kollektivtrafikens flaskhalsar. Kontoret deltar i planeringen och bereder underlag för de stora infrastrukturprojekten exempelvis Citybanan, Förbifart Stockholm och Norra Länken. Kontoret har deltagit i trafikberedningen – förslag till ny länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2010-2021, samt förslag till ny nationell plan för transportsystemet 2010-2021 har remitterats och besvarats av kontoret under hösten.

Kontoret har även efter detta på olika sätt deltagit i den fortsatta åtgärdsplaneringen för att fortsättningsvis bevaka stadens intressen. Kontoret deltar tillsammans med exploaterings- och stadsbyggnadskontoret i planeringen av stadens stadsutvecklingsprojekt

Målen med cykelplanerna är att underlätta och öka cyklandet i staden samt att trafiksäkerheten för cyklister skall förbättras. Detta åstadkoms främst genom att skapa ett sammanhängande cykelvägnät och en väl anpassad infrastruktur för cykeltrafik.

Kontoret samordnar och deltar i planeringen och genomförandet av Spårväg City i samarbete med Storstockholms Lokaltrafik, övriga avdelningar och Exploateringskontoret. Kontoret har medverkat vid planeringen av de nya trafikplatser som Norra Länken ansluts till tillsammans med Vägverket. Under året har planering påbörjats inför nästa års stora evenemang och festligheter som "Love 2010".

Kontoret har under hösten medverkat i ett samarbete med Vägverket, Polisen i Stockholms län samt SL, i ett projekt kring körbeteende i rusningstrafik. Syftet var att uppmärksamma bilister på att deras körbeteende i rusningstrafiken på

Stockholms infarter kan påverka trängseln negativt. Ambitionen är att fortsätta kampanjen under 2010.

Inför den stora ITS-kongressen i september deltog kontoret i de partsammansatta grupperna med uppdrag att hantera kommunikationsfrågor knutna till kongressen. Stockholmsinitiativets monter togs fram och den s.k. Experience Park där besökare kunde pröva ny teknik i "verkliga livet" gavs kommunikationsstöd. Även kommunikationsaspekter knutna till de technical visits som genomfördes hanterades.

S:t Julianpriset delades i februari ut till tre företag, som ur tillgänglighetssynpunkt gjort de bästa förbättringarna i sina lokaler. Under hösten genomfördes en kampanj, dels för att lyfta frågan om stadens arbete med tillgänglighet, dels för att få in tips på pristagare för 2009. I enlighet med kommunstyrelsens beslut delas S:t Julianpriset ut för sista gången den 16 februari 2010.

En del i arbetet med drift- och underhållsstrategin kommer att behandla perspektivet 2030 utifrån utveckling av behov och åtgärder.

Service och upplysning till trafikanterna och att arbeta mot målet att få så många som möjligt att parkera rätt är som tidigare parkeringsövervakningens främsta uppgifter. Övervakningen prioriterar alltid i första hand trafikfarliga och hindrande fordonsuppställningar.

Kontoret har kontinuerligt säkerställt att entreprenörerna som ansvarar för parkeringsövervakningen prioriterat arbetet med trafikfarliga och hindrande fordonsuppställningar.

För att förbättra framkomligheten har samtliga felparkeringsavgifter höjts. I trafikreglerande syfte har parkeringsavgifterna i citykärnan och på malmarna höjts. Ett fåtal p-platser i ytterstaden har avgift, även dessa har höjts.

NÄMNDMÅL:

Öka antalet parkeringsplatser

● Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Kontoret bidrar till att det skapas fler P-platser. Eftersom flera aktörer tillhandahåller P-platser är det svårt för kontoret att ha full kontroll på om antalet platser totalt ökar eller minskar i staden.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Slutföra framtagandet av en ■ parkeringsstrategi samt ta fram en parkeringsplan	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Lägesrapport togs upp i nämnden i februari. Arbetet fortsätter.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

● Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Stockholm stads budget för 2009 visar att satsningen på Stockholm som en ren, vacker och trygg stad är långsiktig. Trafikkontoret ser därför detta uppdrag som en av kontorets absoluta huvuduppgifter under kommande år för att skapa ett Stockholm i världsklass. Ambitionshöjningen gällande renhållning fullföljs i hela staden.

I somras genomfördes en månadslång kampanj med budskapet ”Hallå – tappade du nåt!”. Kampanjen uppmärksammade stockholmarna på deras eget ansvar att inte skräpa ned i det offentliga rummet. Den resulterade i flera lokala medieinslag där fokus låg på att huvudorsaken till nedskräpningen inte är bristande städinsatser utan enskilda personers inställning till att ta hand om sitt skräp.

Stadens första skräpmätning genomfördes och renderade en hel del uppmärksamhet i lokala media. Även Göteborg och sex andra kommuner gjorde samma undersökning. Resultatet för Stockholm blev klart i november och presenterades av miljö- och trafikborgarrådet och Håll Sverige Rent samt som nyhet på stockholm.se. Fimpen visade sig vara det absolut vanligaste skräpet, ca 60 % av alla skräpföremål på gatan. I snitt ligger det 3,2 skräp per 10 kvadratmeter i Stockholm. Undersökningsresultaten kommer att användas som underlag i de fortsatta insatserna rörande nedskräpningsproblematiken.

Varje år gör stadsledningskontoret en medborgarundersökning för att mäta hur stadens tjänster och service upplevs av målgrupperna. I år kompletterade kontoret med egna frågor som ställdes om renhållning med attitydfrågor för att mäta stockholmarnas inställning till nedskräpning och det egna ansvaret kontra stadens städinsatser. Resultatet blev klart i september. Över 80 % av de tillfrågade tycker att Stockholm erbjuder en stadsmiljö som är fin att bo och leva i. I många stadsdelar är den procentuella ökningen från föregående år stor.

Varannan stockholmare anser att nedskräpningen beror på de enskildas beteende och attityder. Endast nio procent anser att stadens städning är främsta skälet till nedskräpning.

Renhållningsverksamheten

Kontoret når inte riktigt upp till KF-målet om att 100 %, men dock 99.2 %, av inrapporterade brister vid återvinningsstationer ska vara åtgärdade av FTI inom avtalad tid. Under 2009 har 8 889 stickprov gjorts vid återvinningsstationerna. Kontrollerna har genererat 1 112 st. anmodanden och 9 st. vitesförelägganden. Se bilaga.

Under året har återvinningsstationer både tagits bort, flyttats och tillkommit. Nettotillskottet från januari till december är 14 stationer, vilket innebär att det finns totalt 264 stationer. I Järva har FTI tagit bort två stationer med motiveringen att behovet av publika återvinningsstationer reducerats med anledning av att miljöstugor med materialinsamling etablerats.

Tidigare har avfallshanteringen, via insamlingsentreprenörerna, identifierat 9 724 fastigheter med trång grändområdesproblematik. Ursprungliga målet var att samtliga skulle ha en godkänd lösning till 2009-12-31. I början på december har 7 823 fastigheter förändrat sin sophämtning till permanenta godtagbara lösningar. Ytterligare ca 300 fastigheter beräknas ha en lösning per 2009-12-31 och ca 600 per 2010-03-31. Kontoret beräknar att 800 fastighetsägare inte planerar införa förändringar utan någon form av sanktion.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av till trafikkontoret inrapporterade brister vid återvinningsstationer som åtgärdats inom avtalstiden	99,19 %	100 %		Årsredovisning 2009
Andel invånare som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde	58 %	50 %	58%	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Stockholmarnas nöjdhet avseende sanering av klotter/skadegörelse	56 %	50 %	50 %	2009
● Stockholmarnas nöjdhet med belysningen	64 %	59 %	59 %	2009
● Stockholmarnas nöjdhet med renhållningen	60 %	54 %	54 %	2009
◆ Stockholmarnas nöjdhet med skötsel park och grönområden	59 %	60 %	60 %	2009
● Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning	58 %	47 %	47 %	2009
◆ Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	95 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Kontoret redovisar månatligen statistik till Stadsledningskontoret. 24-timmarsgarantin mäts när saneringsuppdraget är utfört. Mer omfattande arbete kan ta över 24-timmar att utföra. Uppfyllnadsgraden ligger därför stadigt mellan 90 och 97 %.				
◆ Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende papperskorgar	95 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Framtagandet av en webbaserad driftportal är nödvändig för mätbarhet av 24-timmarsgarantin. Målet är att ta fram ett system som entreprenörerna kan kommunicera direkt med felanmälan digitalt.				
◆ Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende städning	80 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Framtagandet av en webbaserad driftportal är nödvändig för mätbarhet av 24-timmars garantin. Målet är att ta fram ett system som entreprenörerna kan kommunicera direkt med felanmälan digitalt. Arbetet pågår med att utveckla rapportsystemet Kopplet som är Driftcentralens rapportdel för inkomna anmälningar. Måluppfyllelsen kan i nuläget endast bedömas genom uppskattning utifrån gällande kvalitetskrav i kontrakt. I innerstaden gäller på de mest publika platserna 7-dagars städning och i ytterstaden varierar det mellan 5-7 dagar. Utifrån denna relativt höga kvalitetsnivå bedöms måluppfyllelsen som god.

Upplevelsen av ☐ Stockholm som tillgänglig stad	86 %	86%	2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

☒ Arbetet med att finna nya miljöstationer ska fortgå	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar:

Antalet hämtställen är i princip oförändrat i jämförelse med 2008. Två nya hämtställen för kolonistugeområdena har dock tillkommit. Under 2009 hade den mobila miljöstationen 14 562 besökare, vilket var en ökning med ca 11% i jämförelse med 2008.

Ett försök med 14 st insamlingsskåp av två typer har genomförts i butiksmiljö samt i Tekniska Nämndhuset. Försökstiden har förlängts till februari ut 2010 för att få ett bättre underlag om huruvida arbetet ska fortgå med den här typen av skåp, som främst samlar producentansvarsavfall.

I Hammarby Sjöstad har tillstånd till hantering av brandfarlig vara för miljöstation beviljats under året. Arbetet med projektering av markarbete för stationen pågår. I Fagersjö är förutsättningarna för etablering av miljöstation för närvarande något oklara och kontoret avvaktar en mer definitiv utformning av kommande verksamhet på den aktuella platsen. På Kungsholmen pågår färdigställande av yta för miljöstation, Detta arbete ska samordnas med renoveringen av kajen. I Stureby har den gamla miljöstationen under året bytts ut mot en ny.

Den insamlade mängden farligt avfall minskade något till 54 697 kg, en minskning med ca 7 %

☒ Nämnden ska tillse att ansvariga fastighetsägare röjer undan enkelt avhjälpna hinder senast år 2010	2009-01-01	2010-12-31	
☒ Planera för nya återvinningsstationer	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Kommentar: Viljeinriktningen, i befintligt avtal med FTI, är att staden ska öka antalet återvinningsstationer från 240 till 350 fram till år 2010. På grund av svårigheter att hitta platser, främst i innerstaden, har antalet nya stationer inte ökat i önskvärd omfattning. Det finns indikation på att den fastighetsnära insamlingen ökat vilket innebär att behovet av publika stationer minskar. Under året har återvinningsstationer både tagits bort, flyttats och tillkommit. Nettotillskottet från januari till december är 14 stationer, vilket innebär att det finns totalt 264 stationer. I Järva har FTI tagit bort två stationer med motiveringen att behovet av publika återvinningsstationer reducerats med anledning av att miljöstugor med materialinsamling etablerats.

☒ Revidera torghandelsföreskrifterna	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Ärendet beräknas tas upp i TrN och FsN i februari.

Se till att brister i skötsel av ☒ återvinningsstationerna, som inrapporteras till nämnden, blir åtgärdade	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Kontoret når inte riktigt upp till KF-målet om att 100 %, men dock 99.2 %, av inrapporterade brister vid återvinningsstationer ska vara åtgärdade av FTI inom avtalad tid. Under 2009 har 8 889 stickprov gjorts vid återvinningsstationerna. Kontrollerna har genererat 1 112 st. anmodanden och 9 st. vitesförelägganden.

☒ Stadens städgarantier, vilket innebär att städning, tömning av papperskorgar samt klottersanering ska åtgärdas inom 24 timmar efter anmälan, ska förbättras.	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Kontoret redovisar månatligen statistik till Stadsledningskontoret. 24-timmars garantin mäts när saneringsuppdraget är utfört och mer omfattande arbete kan ta över 24-timmar att utföra. Uppfyllnadsgraden ligger därför stadigt mellan 90 och 97 %. Framtagandet av en webbaserad driftportal är nödvändig för mätbarhet av 24-timmars garantin gällande papperskorgar. Målet är att ta fram ett system som entreprenörerna kan kommunicera direkt med felanmälan digitalt.

☐ Uppnå ett miljömässigt hållbart omhändertagande av snömassor	2008-09-11	2010-12-31	

Kommentar:

Den från allmän synpunkt bästa metoden att klara bortforsling av snö i innerstaden, när behovet uppstår, är nuvarande metod med sjötippning och att den endast används av stadens entreprenörer i innerstaden.

Staden bör verka för en översyn av den lagstiftning som i nuläget skapar osäkerhet, motverkar god miljö och medför onödig byråkrati genom att snö betraktas som avfall.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utredda förutsättningarna och finansieringsmöjligheterna för att ☒ genomföra ett pilotprojekt med ett sopsugsystem för papperskorgar i något område i staden	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Utredningen är gjord. Upphandling pågår för att installera ett sopsugssystem på Mariatorget.			
Verka för att skötseln av ☐ återvinningsstationerna förbättras i enlighet med avtalet med producenterna	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Kontoret når inte riktigt upp till KF-målet om att 100 %, men dock 99.2 %, av inrapporterade brister vid återvinningsstationer ska vara åtgärdade av FTI inom avtalad tid. Under 2009 har 8 889 stickprov gjorts vid återvinningsstationerna. Kontrollerna har genererat 1 112 st. anmodanden och 9 st. vitesförelägganden.			

NÄMNDMÅL:

Stockholm ska vara en ren och trygg stad

Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Kontoret har fått i uppdrag att genomföra åtgärdsprogram för bättre luft och trivsammare miljö längs Hornsgatan. I arbetet med att förbättra luftkvaliteten är Hornsgatan prioriterad. I stadens budget för år 2009 avsattes 60 mnkr för bulleråtgärder på Hornsgatan. Träd och grönska är också viktiga miljöaspekter. Investeringsutgifterna för åtgärds paketet är totalt 130,0 mnkr varav 28,4 mnkr för etapp 1.

Inriktningsbeslut för upprustning av Hornsgatan uppgår till 130,0 mnkr innehållande genomförandebeslut för Ringvägen - Rosenlundsgatan (etapp 1) till en utgift om 28,4 mnkr samt trädplantering inkl. LOD. Beslut i Trn 2009-05-12. Trädplantering inkl. LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten) Hornstull - Ansgariegatan 2009-2010. Begärda pengar från kommunstyrelsen för vattenförbättrande åtgärder (17,2 mnkr) beviljades inte i samband med tertialrapport 1. 2009. Medel för vattenförbättrande åtgärder kommer att avsättas i 2010 års budget.

Kontoret anser att en bra miljöupprustning i kombination med säkerställande av fortsatt framkomlighet under byggtiden gör att projektet kommer att behöva delas upp etappvis fram till 2014. Hornsgatans upprustning föreslås i huvudsak genomföras i fyra etapper. Genomförande Ringvägen - Rosenlundsgatan (etapp 1), 2010 - 2011. Övriga etapper 2011 - 2014. Uppföljning och utvärdering av

mätvärdena när etapputbyggnaden är genomförd är ett viktigt led i det kommande arbetet.

Att tillgodogöra sig faktisk kunskap genom för- och efterstudier är viktigt för stadens arbete generellt och i detta fall vägledande för hanteringen av liknande problematik på flera av stadens gator. För fortsatta åtgärder utöver etapp 1 och planerade trädutbyten (LOD) ska nämnden fatta genomförandebeslut i särskild ordning och då hemställa om kommunfullmäktiges godkännande.

Satsningen på att sysselsätta och utbilda ”Stockholmsvärdar” som påbörjades 2008 har utökats och utgör i dag en viktig faktor för att hålla Stockholms innerstad ren och snygg 24 timmar om dygnet och deras närvaro på gator och torg påverkar stockholmarnas attityder till nedskräpning. Ett samarbete mellan trafikkontoret och socialtjänstförvaltningen har under 2009 resulterat i att ytterligare 16 värdar heltidsanställts för att patrullstäda gatorna i innerstaden.

Satsningen på att byta ut och komplettera utbudet av papperskorgar har fortgått under året. 2008 och 2009 har 500 papperskorgar placerats ut längs huvudstråken på Norrmalm, Kungsholmen, Östermalm och i Vasastan, samt i Kungsträdgården och i Berzelii park. Totalt har papperskorgsvolymen mer än fördubblats på dessa platser.

Kontoret fortsätter att aktivt söka samverkan med andra offentliga och privata aktörer. Under 2009 har särskilda fokusområden i samverkan med andra aktörer bildats i City, Södermalm, Östermalm och i Kista. Syftet med ett fokusområde är att få flera aktörer inom ett geografiskt område att samverka finansiellt och verksamhetsmässigt för att höja områdets attraktivitet och skötsel.

Kontoret ser också ett stort behov av att stärka insatserna för en renare och vackrare stadsmiljö i ytterstaden. Kontoret har därför inlett dialog med privata och allmännyttiga bostadsbolag samt, inom ramen för stadens Järvalyft och Söderortsvision, ansökt om extra medel för att de kommande fyra åren bygga upp, genomföra och permanenta en långsiktig satsning för en renare och trivsammare ytterstad.

I Nydalsparken i Tensta fortsätter upprustningen av parken med bl.a. ny trappförbindelse, sittplatser, nya träd och lökplanteringar. Planering av en ny parkanläggning pågår i samarbete med GIH. Projektet finansieras också av Järvalyftet. Parkleken Spånga By får ny plaskdammsanläggning. Upprustning av lekparken finansieras av Tillgänglighetsprojektet .

Det långsiktiga och strategiska arbetet med att påverka attityder till nedskräpning fortgår. För att göra rätt bedömningar vad gäller såväl verksamhetsprioritering som kommunikativa budskap har under våren skräpmätningar genomförts på 600 slumpmässigt utvalda punkter i staden. Mätningarna genomförs i samarbete med Statistiska centralbyrån, SCB, och planeras att genomföras två gånger per år.

Under sommaren har också en konditionsbedömning av gator, gång- och cykelbanor gjorts. Bedömningen ska möjliggöra framtagande av statistiskt säkerställt underlag för kommande års underhållsbehov. Båda dessa mätningar utgör ett viktigt komplement till stadens årliga attitydundersökningar, där stockholmarna tillfrågas om upplevelsen av stadsmiljön.

I kontorets kampanjarbete ligger tyngdpunkten på att uppmärksamma stockholmarna på att deras eget beteende har betydelse för en ren och snygg stad. Bland annat har en affischkampanj med budskapet ”Hallå, du tappade nåt – Tillsammans för ett snyggare Stockholm” genomförts under våren/sommaren. Inom ramen för det attitydpåverkande arbetet deltog drygt 20 000 barn och unga i årets skrapplockardagar, som arrangerades under vecka 17. Den betydande ökning av deltagarantalet som skett under de senaste tre åren har därmed befästs.

Arbetet med att samordna ansvaret för stadens klotterbekämpning, samt att utöka resurserna för klottersanering fullföljdes. Enligt avtal med elbolaget Fortum klottersanerades kontoret även Fortums anläggningar, cirka 20 000 elskåp, samt 4 000 större elcentraler. Sanering sker områdesvis, genom rondering, samt inom 24 timmar efter anmälan till driftcentralen.

Uppfyllnadsgraden av 24-timmarsregeln rapporteras månadsvis till stadsledningskontoret. Kontoret arbetar också löpande med utbildning, information och andra preventiva åtgärder för att motverka klotter och skadegörelse. Ett nära samarbete med polisen har ökat antalet polisanmälningar och gripanden, samt stärkt de rättsliga påföljderna gällande klotter och annan skadegörelse.

Kontoret har rekryterat en stadsträdgårdsmästare som ska leda utvecklingen av Stockholms offentliga rum – parker, gator, torg och platser. De förutsättningar som råder i Stockholm är ganska unika då det i praktiken är 17 förvaltningar som har påverkan på stadsmiljöns utformning och skötsel, d.v.s. Trafikkontoret, 14 Stadsdelsförvaltningar, Stadsbyggnadskontoret och Exploateringskontoret. Uppdraget ställer krav på att finna gemensamma lösningar och förhållningssätt när det gäller policyfrågor inom park- och stadsmiljöområdet så att Stockholm kan utvecklas mot vision 2030 - en växande stad.

Enligt Stockholms parkprogram ska varje stadsdelsområde ha en parkplan. Under 2009 tog kontoret i samarbete med respektive stadsdel fram parkplaner för Spånga, Bromma och Södermalm. Parkplanerna bygger på omfattande inventeringar av stadsdelens hela parkmark samt gröna ytor på gatumark. Planerna beskriver mål och riktlinjer för upprustning, drift och underhåll av våra parker och kommer, bland mycket annat, att fungera som underlag vid det årliga budgetarbetet. Under 2010 ska parkplanen för Spånga färdigställas samt parkplanen för Tensta revideras. Därefter har alla stadens stadsdelar en parkplan i enlighet med Stockholms parkprogram.

Kontoret har en kostnads- och arbetseffektiv organisation för trädbeskrivningen i staden, och utförs av entreprenörer. Ett noga utformat kontrollprogram

möjliggör beskärning samt formbeskärning, borttagandet av vattenskott etc. på över 10 000 träd per år. Trädfrågorna ligger medborgarna varmt om hjärtat, och kontoret får många frågor om detta.

Blomsterprogrammet består av annueller, eller ettåriga blommor, planterade i urnor, amplar och rabatter och är indelat i vår, sommar och höst/vinterplanteringar. Tyngdpunkten ligger på sommarfloret där flest urnor placeras ut. Sedan 2007 är blomstertemat enhetligt över hela stadens sommarblomsplanteringar på gatumark. Varje år har en egen blomfärg, för att synliggöra den kvalitetshöjande effekt som blomsterprogrammet har på det offentliga rummet.

Under sommaren planterades ca 700 urnor och flera hundra kvadratmeter rabatter som den praktfulla och uppskattade planteringen på Vasagatan framför Centralen. 2009 har planeringen och förberedelserna inför stadens blomsterutsmyckningar i samband med prinsessbröllopet 2010 prioriterats.

Upprustningsarbetet i Vitabergsparken, Skinnarviksparken, Tessinparken och Sjöängen i Älvsjö m.fl. avslutades under våren.

De kommuncentrala parkerna ska utvecklas för att möta framtida behov och efterfrågan i enlighet med vision 2030.

Kungsträdgården är flitigt använd och därför slits den också hårt. Kontoret gör ständigt mindre insatser som att åtgärda trädiskador, återställa skadade planteringar samt laga skadade bevattningssystem. Rosariet har fått ett vår- och sommarblomsprogram. Våren 2009 planterades en trasmatta av penséer och under sommar/höst genomfördes ett uppskattat sommarblomsprogram. Häckplanteringar har kompletterats med nya plantor. Under hösten gjordes trädåtgärder för ett 30-tal lindar som var nedsatta i vitalitet. Befintlig jord togs bort och ersattes med en blandning av jord och pimpsten för att tillgodose rötternas behov av syre.

Kontoret har tagit över ansvaret för Berzelii parks planteringsytor, som tidigare har skötts av Berns. Detta innebar tillkommande perennrabatter, sommarblomsplantering runt Berzelii-statyn och nio urnor med sommarblommor på piedestal. Kontoret har påbörjat en upprustning av parken som aktualiserades av Spårväg City, etapp 1. Ombyggnaden av Hamngatan innebär att vi leder gångtrafiken genom parken. I flerårsprogrammet är det avsatt medel för att reinvestera i parken som helhet. Den är hårt sliten på sina håll, och har drabbats av sättningar. Avsikten är att fortsätta upprustningen under 2010 och 2011.

Gatubelysningen är en viktig funktion för att förbättra stadsmiljön. En belysning som lyfter fram Stockholms unika skönhetsvärden bidrar till att göra staden mer attraktiv att besöka. Detta kan också skapa goda förutsättningar till lyckade evenemang. Ett samarbetsprojekt pågår tillsammans med Fortum som skall sprida trevnad och trygghet i Stockholm. Under 2009 har färdigställandet

av Humlegården skett samt ett påbörjande av Mariatorget. För närvarande pågår en annonskampanj via Fortum för att utse 2010 års projekt. Under året har motionsspår fått ny eller kompletterande belysning i Fagersjö, Älvsjö, Årstaskogen samt parkväg/motionsspår mellan Tensta och Spånga.

Vid allt utbyte och nyuppsättning av armaturer som gjorts under året görs inkoppling av keramiska metallhalogenlampor, vilket ger såväl en överlägset bättre ljuskvalitet och betydligt lägre energiförbrukning. Kontoret fasar på detta vis gradvis ut gamla kvicksilverlampor.

För att skapa en tryggare miljö har åtgärder för att förbättra belysningen utmed främst parkvägar fortgått. Arbetet har utförts i samråd med stadsdelsförvaltningar och polisen. Under året har som exempel genomförts förbättringar i Rålambshovsparken, Lilla Västerbron och Mariatorget. I söderort har parkområden i Hägersten, Bagarmossen och Enskede försetts med ny belysning. I västerort har tre obelysta parkvägar i Bromma fått belysning. Ett beslut om trygghetsbelysningen för 2010-2015 togs i nämnden i april och i fullmäktige i september.

Inom tillgänglighetsprojektet har gatumiljöerna byggts om för att öka tillgängligheten för personer med olika typer av funktionshinder. Främst genom ombyggnad av övergångsställen, busshållplatser och byte av rännalar.

I samband med ITS-kongressen i september 2009 demonstrerades en prototyp till orienteringshjälpmedel för personer med synnedsättning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Ta fram en kris- och säkerhetsplan	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Kontoret har en tagit fram en policy och plan för kris-, beredskap- och säkerhetsarbetet. Avsikten är att skydda personal, verksamheter och samhällsviktiga funktioner. Arbetet bygger på en löpande inventering och analys av risker samt tänkbara konsekvenser. Redovisningen följer en av staden fastställd riskmatris. Säkerhetsarbetet skall kännetecknas av systematik och närhet till respektive verksamhet. Kontorets organisation är uppbyggd för att kunna identifiera och hantera situationer som kan eskalera till en allvarlig händelse.

NÄMNDMÅL:

Öka trafiksäkerheten

Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Kontoret har i större utsträckning prioriterat kontrollen av vägarbetsplatserna. Detta har i sin tur medfört en ökning av tillståndsansökningarna med 54 %. Kontrollerna har resulterat i att entreprenörer i större utsträckning inkommer med en trafikanordningsplan, för godkännande för sina arbeten, vilket ökar trafiksäkerheten. Vid brister i återställandet av vägarbeten kommer det i större

utsträckning att utdömas viten. Utifrån kunskaper om den reella trafiksituationen i Stockholm och forskningsresultat om attityd- och beteendeförändringar om trafiksäkerhet fortsätter de insatser som pågått under flertalet år. Trafikkontoret samordnar sina kommunikationsinsatser i trafiksäkerhetsfrågor med andra aktörer såsom Vägverket, NTF och Polisen. Under perioden har kontoret deltagit i en nationell diskussion om kommunikationsstrategier i trafiksäkerhetsfrågor. Vägverket samordnar detta arbete.

- En analys av olyckor på övergångsställen pågår för att ge ett underlag till vad som kan förbättras.
- Arbetet med införandestrategin ISA (Intelligent Stöd för Anpassning av hastigheten) i stadens fordon har genomförts under året.
- Kontoret har genomfört flera trafiksäkerhetskampanjer under hösten med skolstartsvinkel.
- Under året slutfördes arbetet av det reviderade trafiksäkerhetsprogrammet, del 2 och kommer att föreläggas nämnden under första kvartalet 2010.
- En bred utvärdering av skolpolisverksamheten har påbörjats och ska presenteras för nämnden under våren 2010.
- Kontoret har genomfört fysiska åtgärder samt beteendepåverkande arbete vid ett flertal skolor.
- Kontoret har utvecklat sjukhusrapporteringen av olycksstatistik.
- Den nya mittbarriären och de nya vägräckena som färdigställdes under sommaren på Centralbron innebär betydande trafiksäkerhetsförbättringar på denna sträcka.

Utifrån kunskaper om den reella trafiksituationen i Stockholm och forskningsresultat om attityd- och beteendeförändringar gällande trafiksäkerhet, har de kommunikationsinsatser som pågått under flertalet år fortsatt. Tillsammans med Polisen och NTF i Stockholms län genomförde kontoret en kampanj med tyngdpunkt på gångtrafikanter beteende vid obehövade övergångsställen. Uppmaningen var att försöka ta ögonkontakt med förare i närmande fordon när man ska passera ett obehövade övergångsställe. Kampanjmätningen visade att budskapet lyckades tränga igenom bruset och generera god observation (42 procent). Kampanjen uppfattades som trovärdig, annorlunda och målgrupperna anser att den tillför något nytt. Mätningen visar också att kampanjen påverkar målgruppen positivt då den får dem att reflektera över sitt eget beteende i trafiken.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:

2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Trafik- och gatuverksamheten

Upphandling av verksamheten inom avdelningen för teknik och trafiktjänst har genomförts under året. En upphandling avser skyltverksamhet, en avser signalverksamhet och en rör mätteknik.

Renhållningsverksamheten

I upphandlingen av manuell insamling av hushållsavfall har områdena 6 och 10, Södermalm, slagits samman till ett område och område 5, Gamla Stan, utökas till att även avse Stora Essingen och Djurgården.

Upphandling av insamling och transport av slam respektive grovavfall planeras genomföras som tjänstekoncession på ett år med början 2010. Upphandling av driftsentreprenad av ny återvinningscentral flyttas fram till tidigast hösten 2010. Upphandling av insamling av farligt avfall förlängs med ett år t.o.m. 2010.

De avvikelser som avfallshanteringen haft mot aktivitetsplanen beror antingen på yttre omständigheter som t.ex. tillståndsprocesser eller att kontoret bedömt att befintliga avtal varit fördelaktiga ur kostnadsskäl – förlängningsmöjlighet har funnits i avtalet.

I övrigt inga avvikelser mot aktivitetsplanen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Kontorets arbete med förbättrade upphandlingsstrategier har gått vidare. Målsättningen är att skapa ett närmare samarbete med entreprenörerna för att minska risken för ovälkomna överraskningar av teknisk-, tid- och ekonomisk karaktär. Oklarheter och onödigt komplicerade skrivningar i förfrågningsunderlag och avtal försvårar främst för mindre företag att våga lämna anbud. Under den utökade dialog med kontorets leverantörer som påbörjats under 2009 har konkreta synpunkter framkommit. Åtgärder har vidtagits eller planeras genomföras under 2010.

Driftcentralens verksamhet har utvecklats med goda resultat. Genom en utveckling av verksamhetssystem och kompetensutveckling av operatörer kan medborgarna nu snabbare få svar på sina frågor i stadsmiljörelaterade ärenden.

Cirka 70 % av ärendena klaras vid första kontakten med en svarstid om 1 minut. Övriga ärenden löses inom 1-2 dagar eller slussas vidare till Stadsmiljöavdelningen i de fall svaren kräver expertkunskaper. Antalet felanmälningar via stockholm.se ökar successivt. Kontoret fortsätter att arbeta för att utveckla även andra ärendetyper via Driftcentralen på samma sätt.

Renhållningsverksamheten

Framtagandet av projektplan för försök med behovsstyrd avfallshämtning från villafastigheter pågår. Arbetet med förbättrade upphandlingsstrategier fortsätter. Målsättningen är att skapa ett närmare samarbete med entreprenörerna för att minska risken för ovälkomna överraskningar av teknisk-, tid- och ekonomisk karaktär.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal genomförda ● personalövertaganden (alla nämnder)	0 st	0 st	20 st	Årsredovisning 2009

Kommentar: Kontorets anställda har fått information och handledning i avknoppning. Däremot har ingen gått vidare i processen och lagt anbud på kontorets upphandlingar.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Kontorets medarbetare har uppmuntrats till delaktighet och medbestämmande. Chefer delegerar ansvar och befogenheter och stimulerar därmed till kreativitet och engagemang. Chefer har tillsammans med medarbetarna tagit upp och utvecklat arbetstillfredsställelsen utifrån medarbetarenkäten.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Frisknärvaro (alla nämnder)	48 %	60 %	39%	2009
Kommentar: Årsmålet är kompletterat i förhållandet till VP 2009.				
● Medarbetarindex (alla nämnder)	62	60	60	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Kommentar: Resultaten av medarbetarenkäten utgör ett viktigt underlag till fortsatt förbättrings- och utvecklingsarbete för att göra kontoret till en attraktiv arbetsgivare. Alla enheter har utifrån enkäten tagit fram handlingsplaner som genomförs.

Sjukfrånvaro (alla nämnder)	4,8 %	5 %	6,5 %	Årsredovisning 2009

Kommentar: Totalt har sjukfrånvaron minskat, dock har korttidsfrånvaron ökat något.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Samtliga nämnder ska utarbeta rutiner så att ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas på första sjukskrivningsdagen.	2009-03-20	2009-12-31	

Kommentar: Kontoret har skriftliga rutiner om vem den anställda ska kontakta vid frånvaro. Vid sjukfrånvaro ska kontakt alltid tas första sjukdagen. Rutinen ska vara känd bland alla anställda.

NÄMNDMÅL:

Minska sjukfrånvaron

- Uppfylls helt

Totalt har sjukfrånvaron minskat, dock har korttidsfrånvaron ökat något. Personalenheten har regelbundna uppföljningsmöten med chefer där frånvarostatistik per enhet diskuteras för att förankra åtgärder. Företagshälsovårdens insatser kopplas in i ett tidigt skede. Samverkansavtal med Försäkringskassan har tecknats för tidig rehabilitering

För att utveckla det förebyggande hälsoarbetet tillsatte kontoret en partsammansatt grupp som tog fram förslag till nya eller ändrade friskvårdsåtgärder. Detta resulterade i att subventionerad massage nu erbjuds kontorets alla anställda och att friskvårdssubvention kan fås. Klamparhallen har renoverats och nya redskap har införskaffats. Ett friskvårdseminarium har hållits.

NÄMNDMÅL:

Stimulera till delaktighet och utveckling.

- Uppfylls helt

Samtliga enheter utarbetade handlings- och åtgärdsplaner utifrån 2008 års medarbetarenkät. Genomförandet av dessa planer har påbörjats.

Medarbetarenkät 2009 visar ett högre betygsindex jmf med 2008 för ”delaktighet”. Många är tillfreds med möjligheten att påverka förläggningen av sin arbetstid.

Arbetsplatsträffarna upplevs ge bra information och diskussionerna gör att man känner sig delaktig i högre grad än tidigare.

Ett samverkansavtal enligt FAS har tecknats mellan kontoret och samtliga fackliga organisationer.

Stadsövergripande besökssiffror visar att trafikkontoret har bland de mest besökta intranäten. I statistiken kan utläsas vad anställda letar efter och den bild som framkommer är att intranätet är viktig som förmedlare av nyheter och vad som händer på kontoret. Dessutom är intranätet ett administrativt redskap som förenklar för de anställda med allt från tids- och personalrapportering, till att lätt kunna nå handböcker och andra i arbetet viktiga verktyg.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Ta fram en åtgärdsplan med anledning av medarbetarenkätens resultat	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Åtgärdsplaner är framtagna utifrån resultatet av medarbetarenkäten.

NÄMNDMÅL:

Systematiskt utveckla kompetens och omvärldsbevakning

● Uppfylls helt

Trafik- och gatuverksamheten

Kontoret har erbjudit introduktionsutbildning vid fyra tillfällen. Nyare chefer har deltagit i stadens utbildning ”chefskörkort”. Kontorsövergripande projektledarutbildning har genomförts i tre omgångar. Samtliga projektledare har därmed en gemensam utbildningsgrund. TN akademien för yngre akademiker har genomförts för andra gången för fem deltagare. Utbildningen ”Det svåra samtalet” har genomförts för arbetsledare. Ekonomiutbildning har genomförts för nyanställda chefer, projektledare m.fl. Vidare har alla nya användare av ekonomisystemet fått utbildning innan behörighet till systemet medgetts. Grupputvecklingsutbildningar har genomförts.

Kontoret har deltagit i utvecklingen av gemensam styrning av stadens största anläggningsprojekt. Arbetet pågår med att ta fram gemensamma kalkylmallar. Detta som stöd för översiktlig och realistisk beräkning av underhålls- och investeringsprojekt. Utbildning har under året genomförts inom upphandling och arbetsmiljöansvar.

Projektledarutbildning har genomförts för en effektivare planering och uppföljning av projekt. Det övergripande målet med utbildningen har varit att skapa ett gemensamt arbetssätt för projektledare inom kontoret. Syftet har varit att säkerställa bättre måluppfyllelse i projektarbetet, förbättra kommunikationen och skapa ett effektivare samarbete mellan avdelningarna som skapar en samsyn i projekten.

Kontoret har haft löpande kontakter med universitet och högskolor för att skapa kunskap om våra verksamhetsområden. Examensarbeten har genomförts och praktikplatser erbjudits inom verksamheten. Kontoret har arbetat med att anpassa och utveckla medarbetare inom de olika verksamhetsområdena genom att komplettera interna resurser med extern kompetens för att kunna möta kraven på marknaden.

Kontoret deltog i VTI-dagarna under januari, vilket är den mest omfattande och bredaste redovisningen av aktuell forskning och tillämpning av forskning inom väg- och trafikområdet. Kontoret deltar dessutom i Nordiskt transportforums olika utskotts arbeten samt i Svenska kommunaltekniska föreningens kommittéarbeten inom för Trafikkontoret relevanta fackområden. Kontoret har deltagit i EU-projektet CURACAU för att utbyta erfarenheter om trängselavgifter.

Renhållningsverksamheten

Kontoret har aktivt sökt information inom avfallsområdet och verkat för samarbete med andra kommuner och andra aktörer genom bl.a. deltagande i arbetsgrupper både regionalt i Stockholmsregionens Avfallsråd och på nationell nivå inom Avfall Sverige.

Under hösten deltog representanter från kontoret tillsammans med nämndledamöter i en studieresa till Barcelona och London med syftet att studera alternativ till avfallshantering i andra städer. En medarbetare har inom ramen för Norra Djurgårdsstaden-projektet deltagit i en resa till Köpenhamn, Malmö och Helsingborg tillsammans med exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, Östermalms stadsdelsförvaltning och KTH. Syftet var utbyte av erfarenheter kring miljöprofilering.

Kontoret har också deltagit i ett erfarenhetsutbyte med övriga regionala avfallsorganisationer och regionens VA-organisationer. Syftet har varit att skapa förståelse för varandras verksamheter och skapa möjligheter till olika former för samarbete för att öka biogasproduktionen i regionen.

Under året har kontorets samtliga medarbetare fått möjlighet att delta i en intern miljöutbildning. Kontoret har också genomfört motsvarande utbildning för avfallsentreprenörernas personal.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Ta fram en kompetensförsörjningsplan och -strategi	2009-01-01	2009-05-30	
Kommentar: Kompetensförsörjningsplanen presenterades och beslutades i samband med att verksamhetsplanen 2009, antogs av trafik-och renhållningsnämnden.			

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Budget i balans är en huvudförutsättning för kontorets verksamhet. Resurserna prioriteras till kontorets huvuduppdrag.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.1 Budgeten ska vara i balans

Uppfylls helt

Budget i balans är en huvudförutsättning för kontorets verksamhet. Kontoret kommer fortsätta arbeta intensivt med att bibehålla kostnadskontrollen och fokusera på kärnuppdragen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☐ Nämndens budgetföljsamhet efter tekniska justeringar (alla nämnder)		100 %	100 %	Årsredovisning 2009
☐ Nämndens budgetföljsamhet före tekniska justeringar (alla nämnder)		100 %	100 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Prognos och utfall rapporteras på nivån trafik- och gatuverksamhet och renhållningsverksamhet				

NÄMNDMÅL:**Budgeten ska hållas**

● Uppfylls helt

Kontoret har arbetat vidare med utbildning i ekonomi, kalkylering upphandling m m.

NÄMNDMÅL:**Kontoret ska ha en god prognossäkerhet**

◆ Uppfylls delvis

För trafik- och gatuverksamheten avviker utfallet för kontorets kostnader med 0,7 % jämfört med budget och 1,1 % jämfört med T2. Utfallet för intäkterna avviker med 14 % jämfört med budget och 10 % jämfört med T2. Räntor och avskrivningar avviker med 0,9 %. Utfallet för investeringarna avviker med 2,7%.

Det är framför allt prognossäkerheten för intäkterna som kontoret måste utveckla under år 2010.

För renhållningsverksamheten avviker utfallet för kostnaderna inklusive räntor och avskrivningar med 2,3 %. Intäkterna redovisar ingen avvikelse. Investeringsutgifterna visar stor avvikelse både jämfört med budget och T2 främst beroende på svårigheter att bedöma när beslut fattas av överklaganden till miljödomstolen. Försenade investeringar påverkar även prognostiseringen av räntor och avskrivningar.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Månadsvis följa upp ekonomi, verksamhet och personal	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Kontoret har vidtagit en rad åtgärder för att framöver öka prognossäkerheten och få kostnadskontroll. Månadsvisa uppföljningar genomförs och leds av förvaltningschefen. Utöver de reguljära utbildningar inom ekonomiområdet som pågår har kontoret därutöver genomfört en bred utbildningsåtgärdsplan för att höja kompetensen och förståelsen för vikten av budgethållning. Nyanställd personal med budgetansvar kallas i samband med anställningen till introduktion i ekonomifrågor. Under året 2009 har en kalkylgrupp startats som ska utveckla kontorets rutiner för kalkylering av drift, underhåll och investeringar. Avsikten är att underlätta för kontorets handläggare att göra realistiska kalkyler till grund för budgetplanering och kontroll av upphandlade anbud.

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

Bokslutet visar en nettoöverskott på driftbudget om 120,9 mnkr (exklusive räntor och avskrivningar) för trafik- och gatuverksamheten, främst beroende på ökade parkerings och upplåtelseintäkter och ett nettoöverskott om 11,2 mnkr för renhållningsverksamheten främst beroende på minskade avfallsvolymer. Investeringsbudgeten visar på ett överskott om 18,4 mnkr för trafik- och gatuverksamheten. Renhållningsverksamheten visar ett överskott om ca 34,1 mnkr för investeringar, främst p.g.a. försenad tillståndsprocess för Sätra återvinningscentral.

Trafik- och gatuverksamheten

Trafik- och gatuverksamhet	Bokslut 2008	KF-budget 2009	Nämndens budget inkl. budgetjusteringar	Nämndens utfall	Avvikelse nämndens budget/utfall
Mnkr					
Driftverksamhet					
Kostnader	1235,1	1069,7	1275,1	1283,9	-8,8
Intäkter	-944,4	-767,4	-955,4	-1085,1	129,7
Netto	290,7	302,3	319,7	198,8	120,9
Kapitalkostnader					
Avskrivningar	161,8	177,7	177,7	177,1	0,6
Internräntor	170,2	194,5	194,5	191,8	2,7
Summa	332,0	372,2	372,2	368,9	3,3
Netto	622,7	674,5	692,0	567,6	124,3

Avvikelsen beror på ökade kostnader och intäkter för arbeten åt andra förvaltningar med 20 mnkr, samt ökade intäkter för parkeringsverksamhet med 50 mnkr och upplåtelseverksamhet med 30 mnkr. Övrig intäktsökning härleder sig till intäkter för markförlagda ledningar, fjärrkyla, trafikordningsplaner samt verksgrävningar.

Arbeten på uppdrag av andra förvaltningar

Kontoret utför uppdrag till framför allt exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningar för ca 120 mnkr, vilket är ca 20 mnkr mer än budgeterat. Arbetena rör främst kontorets kompetens inom belysning, park och

övriga gaturummet. Utöver det samordnar kontoret nämndkansli, IT-service, registratur och arkivtjänster med framför allt andra fackförvaltningar.

Parkeringsverksamheten

Verksamhetens intäkter kommer främst från parkerings-, felparkerings-, boende- och nyttoparkeringsavgifter. De budgeterade intäkterna för verksamhetsåret efter justering uppgick till 607,2 mnkr och utfallet blev 657,4 mnkr. Budgeten har under året justerats med anledning av en ökning av både felparkerings- och biljettautomatsintäkter.

Intäkter - mnkr	Bokslut 2008	VP 2009	Bokslut 2009	Avvikelse VP/utfall
Felparkeringsavgifter	170,5	220,0	264,3	44,3
P-avgifter	211,5	269,7	270,2	0,5
Fordonsflyttning/ fordonsskatt	5,2	6,0	6,5	0,5
Nytto o boende	87,0	111,5	102,6	-8,9
Övriga intäkter	13,4	0	13,8	13,7
<i>Summa</i>	<i>487,6</i>	<i>607,2</i>	<i>657,4</i>	<i>50,2</i>

Kontorets bedömning är att de höjda parkeringsanmärkningsbeloppen samt den ökade parkeringsövervakningen har bidragit till att allt fler väljer att betala för sin parkering. Historiskt sett har det visat sig att det tar en stund för betalningsmoralen att förbättras då parkeringsövervakningen utökas. 50 st heltidsanställda parkeringsvakter har tillkommit under året.

Moms på parkeringsintäkter

Skatteverket har i ett s.k. ställningstagande meddelat att moms ska utgå på intäkter från p-avgifter. Staden delar inte denna uppfattning, då avgifterna endast tas ut för trafikens ordnande. Regeringsrätten stöder i sin dom skatteverkets beslut. Moms kommer att inkluderas i avgiften. Staden kan komma att bli skyldig moms retroaktivt. Intäktsbortfallet på parkeringsavgifterna uppskattas till ca 75 mnkr för år 2009 och ca 85 mnkr för år 2010.

Upplåtelseverksamhet

Intäkterna från upplåtelseerna har minskat jämfört med år 2008, men har ändå jämfört med budget 2009 levererat ett överskott. Utfallet under året blev ca 144,2 mnkr, att jämföra med budgeterade 113,2 mnkr och prognosen i tertialrapport 2 om 130 mnkr. Upplåtelseenhetens största intäktsposter är byggetableringar, uteserveringar och evenemang vilka historiskt sätt påverkas av konjunkturläget. Minskningen av intäkterna jämfört med föregående år har inte blivit så stor som kontoret tidigare prognostiserat.

<i>Intäkter - mnkr</i>	<i>Bokslut 2008</i>	<i>VP 2009</i>	<i>Bokslut 2009</i>	<i>Avvikelse VP/utfall</i>
Intäkter	-139,0	-113,2	- 144,2	-31,0
Kostnader: Består dels av administrativa kostnader samt av återbetalningar 50 % vid välskötta byggetableringar	27,0	39,2	39,0	-0,2
<i>Summa netto</i>	<i>112,0</i>	<i>74,0</i>	<i>-105,2</i>	<i>-31,2</i>

Trafikanordningsplaner

Intäkterna för TA-plansavgifterna uppgick till 6,0 mnkr. Kontoret har också genomfört fler kurser om verksgrävningar än vad som tidigare planerats, vilket bidragit till ökade intäkter för kursverksamhet med 1,6 mnkr.

Exempel på ökade kostnader som kontoret löpande under året omfördelat medel till:

Ersättning från försäkringsbolag för skador

Kostnader för kundförluster har ökat med 2,6 mnkr då försäkringsbolag och trafikskadeföreningen för närvarande inte betalar ut några ersättningar för skador som orsakats av trafikanter (på skyltar, belysningsanordningar m m). Anledningen till detta har varit att försäkringsbolagen väntat på utfallet i en pågående juridisk process rörande deras ansvar att betala ut ersättning till staden. Uteblivna intäkterna resulterar i en kostnad för kontoret. Staden avser driva process.

Fornminnesgruppen

Fr.o.m. årsskiftet fördes Fornminnesgruppen från Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningen till trafikkontoret. Verksamheten har inte fått tillräcklig mängd uppdrag från andra förvaltningar i staden för att bära sina egna kostnader vilket har gett ett underskott om 2,9 mnkr.

Skylt- och signalverksamhet

Omställningsarbetet har pågått under året för övergång från utförande i egen regi till upphandlad verksamhet.

Lånecykelsystem

Kontoret har erhållit ökade kostnader med 1,5 mnkr under året för försöket med ökade öppettider av lånecykelsystemet.

Dubbdäcksförbud på Hornsgatan

För genomförandet har kommunikationsinsatser samt uppskyllning skett.

Se även bilaga 01.

Renhållningsverksamhet	Bokslut 2008	KF-budget 2009	Nämndens budget inkl. budgetjusteringar	Nämndens utfall	Avvikelse nämndens budget/utfall
Mnkr					
Driftverksamhet					
Kostnader	433,9	441,4	437,7	428,3	9,4
Intäkter	-431,4	-454,2	-450,5	-450,7	0,2
Netto	2,5	-12,8	-12,8	-22,4	9,6
Kapitalkostnader					
Avskrivningar	9,1	9,5	9,5	8,8	0,7
Internräntor	4,1	4,7	4,7	3,8	0,9
Summa	13,2	14,2	14,2	12,6	1,6
Netto	15,7	1,4	1,4	-9,8	11,2

Renhållningsverksamheten redovisar ett nettoöverskott mot budget om totalt 11,2 mnkr. Taxeintäkterna är i bokslutet 3,4 mnkr lägre än budgeterat p.g.a. övergång från manuell till maskinell hämtning. Taxeunderskottet kompenseras av ökade grovavfallsintäkter om 3,6 mnkr. På kostnadssidan, exkl. kapitalkostnader, redovisas ett överskott om 9,6 mnkr. Överskottet hänför sig främst till minskade grovavfallsmängder om ca 5 mnkr, minskade insamlings- och behandlingskostnader för säck- och kärlavfall om ca 2 mnkr samt minskade administrativa kostnader om ca 2 mnkr för konsulter, IT och kundförluster. Kapitalkostnaderna har en avvikelse om 1,6 mnkr mot budget. Nettoöverskottet om 9,8 mnkr hemställer nämnden om som central avsättning för balansering av över- resp. underskott som då belöper på totalt 55,0 mnkr.

Se även bilaga 01

Analys av balansräkning

Se bilaga 04 A2 och bilaga 04 B2.

Investeringar

Investeringsplanen för *trafik- och gatuverksamheten* visar på ett nettoöverskott om 18,4 mnkr främst beroende på erhållna stadsbidrag.

Trafik- och gatuverksamhet	Bokslut 2008	KF-budget 2009	Nämndens budget inkl. budgetjusteringar	Nämndens utfall	Avvikelse nämndens budget/utfall
Mnkr					
Investeringsplan					
Utgifter	783,8	650,0	747,0	716,1	30,9
Inkomster	-52,8		-53,0	-40,5	-12,5
Nettoinvesteringar	731,0	650,0	694,0	675,6	18,4

Det har skett omprioriteringar inom årets investeringsplan. Nedan kommenteras de viktigaste förändringarna:

<i>Projekt</i>	<i>Mnkr</i>	<i>Budget</i>	<i>Prognos (T2½)</i>	<i>Utfall</i>	<i>Avvikelse mot VP</i>	<i>Avvikelse mot T2½</i>
Stora projekt:						
Miljömiljarden		-1,5	2,8	2,3	3,8	-0,5
Nord/Sydaxeln		168,3	151,6	143,2	-25,1	-8,4
Tillgänglighetsåtgärder		100,0	100,0	95,7	-4,3	-4,3
Norrbro		62,9	78,9	78,2	15,3	-0,7
Klarastrandsleden, renovering		5,7	1,0	0,5	-5,2	-0,5
Norra Länken/exkl. medfinansiering		135,0	123,6	127,9	-7,1	4,3
Årstafältet		0,2	0,2	0,1	-0,1	-0,1
City 2.0		2,1	1,3	0,9	-1,2	-0,4
Övriga projekt		221,4	234,5	226,8	5,4	-7,7
<i>Investeringsnetto</i>		<i>694,0</i>	<i>694,0</i>	<i>675,6</i>	<i>-18,5</i>	<i>-18,4</i>

Nordsydaxeln

Nordsydaxelns arbeten med Centralbron och Tegelbacken upphandlades under hösten 2006. Entreprenadarbetena har genomförts under somrarna 2007, 2008 och 2009. Kontraktarbetena har indexreglerats utifrån det index som rådde

under 2006. Index för broarbeten har under perioden 2006-2009 först präglats av kraftiga uppgångar 2007 och 2008. Under 2009 har indexutvecklingen varit mer gynnsam vilket minskat utgifterna i projektet. Under november 2009 så har en total avstämning genomförts av utförda arbeten tillsammans med entreprenörerna. Slutreglering av kontraksarbetena kommer nu göras då slutbesiktningarna är godkända. Efter avstämning av utförda arbeten kan konstateras att i delprojekt Tegelbacken har arbetets omfattning minskat i jämförelse med det ursprungliga kontraktet vilket innebär att utgifterna blir lägre. Utgifterna för Söderledstunneln har dock ökat, delvis som en följd av senareläggningen av renoveringen i södergående tunnelrör. Installationsarbeten som skulle ha genomförts under 2010 har istället behövt genomföras redan 2009.

Tillgänglighetsprojektet

Några delprojekt har blivit billigare t ex ITS Världskongress 0,9 mnkr, några projekt flyttades fram till 2010 t ex parkleken Stråket med 0,9 mnkr, förbättringar vid Spånga Torg med 2,0 mnkr och projekteringar med 1,6 mnkr.

Norrbro

Arbetena med renoveringen av Norrbro har ökat i omfattning och komplexitet i kombination med trafikkapacitetshöjande åtgärder under byggtiden, vilket innebär en utgiftsökning för 2009. Vissa förskjutningar från 2008 har skett.

Klarastrandsleden

Efter ytterligare genomförda undersökningar har man konstaterat att mindre arbeten än vad som tidigare planerats behöver genomföras under 2009.

Norra Länken

Norra länken finansieras av staten till 75 % och av Stockholm stad med 25 %. Stadens andel i projektet finansieras genom att ianspråkta medel för infrastrukturåtgärder, enligt nuvarande beräkningar ca 4 mdkr. Staden genom trafik- och renhållningsnämnden svarar själv för det övre planet i Hjorthagens trafikplats, d.v.s. anslutningen till hamnområdet och kringliggande gatunät, samt en extra påfart till Norra länken från Värtahamnen, vilket uppskattas medföra investeringsutgifter om 850 mnkr som skall bäras av trafik- och renhållningsnämndens investeringsbudget. Under året har ca 125 mnkr utbetalats till Vägverket i detta delprojekt.

E18

Väg E 18 är huvudinfart till Stockholm från nordväst. Vägutbyggnaden skall på stadens initiativ kompletteras med två överdäckningar vid Tensta och Rinkeby som ska finansieras av Stockholms stad. Genomförandeavtal mellan staden och Vägverket godkändes av kommunfullmäktige 2007-02-12. Ursprungligen avsågs stadens medfinansiering i sin helhet ske med centralt avsatta medel för infrastrukturåtgärder. Våren 2009 inleddes arbetena med bl. a anläggande av provisoriska vägförbindelser för trafiken på E 18 under byggskedet. Enligt

avtalet skulle staden senast 2007-06-01 erlægga sin del om 665 mnkr plus 20 mnkr för att lösa belastningar från tredje man m.m.(prisnivå 2006-09-01). På grund av bl.a. viss tidsförskjutning i projektet har parterna överenskommit om ändrad utbetalningsordning och utbetalningarna sker nu i enlighet med överenskommen betalplan. Stadens medfinansiering beräknas totalt uppgå till 705 mnkr varav den kommunala investeringen är 170 mnkr. Dessa 170 mnkr finansieras genom trafik- och renhållningsnämndens budget. Byggtiden beräknas till 6 år och den nya sträckningen förväntas tas i bruk 2015.

Exempel på förändringar inom övriga projekt:

Hornsgatans miljöupprustning i kombination med säkerställande av fortsatt framkomlighet under byggtiden gör att projektet kommer att behöva delas upp etappvis fram till 2014. Investeringsutgifterna för åtgärdspaketet beräknas uppgå till totalt 130,0 mnkr, varav 28,4 mnkr för etapp 1, beslut i Trn 2009-05-12. Utbyte av befintliga träd (75 st) inkl LOD beräknas medföra utgifter om 17,2 mnkr.

Spårväg City; En ökning av utgifter har skett på projektet Spårväg City. Ett delgenomförandeavtal avseende Etapp 1 (Norrmalmstorg till Sergels torg vid Malmskillnadsgatan) samt ett samverkansavtal som reglerar principerna för hela projektet Spårväg City har tecknats mellan staden och SL. Trafik- och renhållningsnämnden fattade beslut om genomförandeavtal för etapp 1 den 24 september 2009. Kontoret har deltagit i projektet sedan 2006. Enligt avtal ska staden bekosta sin egen tid. Kontoret bevakar stadens intressen samt genomför ett antal utredningar. Projektet har dock krävt betydligt större interna resurser i planerings- och projekteringskedet än vad som prognostiserades i VP. För att kunna genomföra det, har förutom egen personal, ett antal konsulter upphandlats som stöd.

Genomförandebeslut på 2,6 mnkr har fattats 2009-02-26 för renovering av *rulltrappa E1, Tunnelgatan 2 – Malmskillnadsgatan 47*.

Genomförandebeslut har fattats 2009-03-16 för projektet *Klaratunneln*, ombyggnad dagvattengaller. Klaratunneln- optimering av ventilationsstyrning

Renoveringsarbeten har genomförts på: gång- och cykelbro Tyresövägen, bro över Kungsätravägen över Botkyrkabanan - Solvallakopplet samt bro över väg till parkering Mäster Samuelsgatan över Sergelgatan

Belysning; genom omdispositioner inom investeringsbudgeten har kontoret kunnat göra en ökad satsning på utbyte av befintliga armaturer till energisnålare. Utgifterna för ny belysning i motionsspåren har blivit något lägre än beräknat.

Parkering; kontoret har med anledning av ökade säkerhetskrav vid kortköp från kortföretaget VISA/ Mastercard varit tvungna att investera i en uppgradering av säkerhet för betalning av parkering med kort. Under året har utvecklingen av

ett *dispenshanteringssystem* fortsatt, en funktion för att beräkna färdvägar för långa, tunga och breda fordon har driftsatts.

Renhållningsverksamhet

Renhållningsverksamhet	Bokslut 2008	KF-budget 2009	Nämndens budget inkl. budgetjusteringar	Nämndens utfall	Avvikelse nämndens budget/utfall
Mnkr					
Investeringsplan					
Utgifter	37,7	41,7	82,5	21,0	61,5
Inkomster	-27,9		-40,8	-13,4	-27,4
Nettoinvesteringar	9,8	41,7	41,7	7,6	34,1

Avfallshanteringen redovisar en avvikelse om 35,4 mnkr för investeringarna, exkl. miljömiljarden. Avvikelsen beror främst på försenad etablering av ÅVC Sätra (ca 29 mnkr) samt på ej påbörjad installation av inpasseringssystem (4,8 mnkr).

Byggnationen av Sätra ÅVC är överklagad till Miljödomstolen och beslut väntas tidigast sommaren 2010. Beträffande inpasseringssystem avvaktar kontoret den utredning som pågår om samordning i länet och beräknas vara klar under våren 2010.

Renoveringsarbeten av utrymmen för hantering av farligt avfall på Lövsta påbörjades under slutet av året och kommer att pågå till mars 2010. Dessa

innefattar förbättrad fathantering, kompletterande skyddsutrustning samt skyltning. Under året slutfördes uppförandet av personalbyggnad på Vantörs återvinningscentral där utgiften för 2009 slutade på knappt 0,5 mnkr – totalt 3,8 mnkr. Personalbyggnaden ersätter tidigare ytineffektivt provisorium och en WC för kunderna har tillkommit.

Då Vantör är en liten anläggning med hög belastning har flera investeringar gjorts för att förbättra genomflödet och säkerheten. Bl.a. installerades en stödmur för hantering av vitvaror för att underlätta lastning av vitvaror. Under slutet av 2009 samordnades flera arbeten för att förbättra avlämning av avfall för kunderna samt förbättra arbetsmiljön och säkerheten för personal och besökare. Arbeten som har utförts är en ramp för kylskåp, belysning av plan samt avskärmning av körbanor med barriärelement.

Under året inköptes nya miljöstationer före att kunna placeras ut på bl.a. Norr Mälarstrand när renoveringen av kajen blir klar. Kontoret har under året köpt in ca 3 200 kärl för 1,5 mnkr, som levererats till villor, trånga grändområden och matavfallsinsamling. För miljömiljardsprojekten redovisas ett överskott om 26,1 mnkr på utgiftssidan. Avvikelsen beror främst på förskjutningar i tillståndprocesser samt nya förmånligare avtal för Norra Tippen.

Betydande projekt som inte är investeringar

Södra länken	Budget 17 mnkr	Utfall 17,3 mnkr
Slussen	Budget 14 mnkr	Utfall 11,3 mnkr

Ombudgeteringar

Trafik- och renhållningsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att renhållningsverksamhetens överskott om 9,8 mnkr överförs till central avsättning för balansering av över- respektive underskott.

Trafik- och renhållningsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen om ombudgetering till år 2010 inom renhållningsverksamheten med 34,0 mnkr för oförbrukande investeringsmedel avseende Sättra återvinningscentral samt med 4,8 mnkr för inpasseringssystem.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

Medlen har i ökad utsträckning fördelas till kontorets prioriterade verksamheter, framkomlighet, underhåll och service till medborgare/ brukare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Administrationens andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	3,58 %	6,5 %	tas fram 2009	2009
● Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	1 st	1 st	45 st	2009

Kommentar: Nämnden nominerade nämndsektariatet till kvalitetsutmärkelsen och som erhöll ett hedersomnämmande.

NÄMNDMÅL:

Planera och arbeta för att säkerställa drift och underhåll av stadens anläggningar

● Uppfylls helt

Kontorets arbete med en drift- och underhållsstrategi pågår. Strategin kommer att redovisas under 2010. Behov och konsekvenser kommer att beskrivas i strategin. Strategin kommer att ligga till grund för den närmaste 4-5 årens prioriteringar av drift och investeringsprojekt.

Under året har en fördjupad analys genomförts kring aktuell skadebild och behov av åtgärder kopplat till konstbyggnadsanläggningarnas ålder. Analysen ingår som en del i arbetet med kontorets drift- och underhållsanalys i kort och långt perspektiv. Materialet kring ålder och skador har bland annat hämtats från förvaltningssystemet BatMan. Under det gångna året har förvaltningssystemet utökats med nya rapportmöjligheter.

Kontoret vill betona vikten av att den nyexploatering som sker i staden och de nya projekt som planeras inte överbelastar stadens drift- och underhållsbudget. I de fall det sker riskerar standarden, skötseln och upplevelsen av trygghet i dessa nya och attraktiva stadsmiljöer under kommande år successivt försämrats.

Att säkerställa förutsättningarna för stadens gatuträd, både befintliga och nyplanterade samt i stadens exploateringsprojekt är angeläget.

Den kraftiga exploatering som sker och den standarhöjning vad gäller vissa av de olika exploateringsprojektens utformning saknar täckning i stadens drift- och underhållsbudget då de ställer helt andra krav på skötsel jämfört med den nivå som finns i dag. Förtätning i form av fler bostäder och ökat innevånareantal innebär också ökad belastning på gator, torg och grönytor som redan i dag är eftersatta vad gäller drift och underhåll. Kontoret ser därför klara risker med att standarden och skötseln i dessa nya och attraktiva stadsmiljöer under kommande år successivt kommer att försämrats. Därför bör en plan för såväl ökade investeringar som driften och underhållet i ett växande stad tas fram.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

☒ Genomföra projektledarutbildning	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Under maj genomfördes en pilotkurs för projektledare. Utvärderingen av kursen skedde därefter. Efter genomförd utvärdering och omarbeting av kursinnehållet fortsatte utbildningen under hösten.

☐ Ta fram en underhållsstrategi som hjälp för prioritering	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Kontorets arbete med en drift- och underhållsstrategi pågår. Strategin kommer att redovisas under 2010.

☐ Årligen till nämnden redovisa en lägesrapport om drift och underhållsituationen	2009-01-01	2014-12-31	

Kommentar: Se ovan.

NÄMNDMÅL:

Resurserna ska i ökad utsträckning styras till nämndens huvuduppdrag

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

☒ Månadsvis följa upp ekonomi, verksamhet och personal	2009-01-01	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar: Kontoret har vidtagit en rad åtgärder för att framöver öka prognossäkerheten och få kostnadskontroll. Månadsvisa uppföljningar genomförs och leds av förvaltningschefen. Utöver de reguljära utbildningar inom ekonomiområdet som pågår har kontoret därutöver genomfört en bred utbildningssatsning för att höja kompetensen och förståelsen för vikten av budgethållning. Nyanställd personal med budgetansvar kallas i samband med anställningen till introduktion i ekonomifrågor. Under året 2009 har en kalkylgrupp startats som ska utveckla kontorets rutiner för kalkylering av drift, underhåll och investeringar. Avsikten är att underlätta för kontorets handläggare att göra realistiska kalkyler till grund för budgetplanering och kontroll av upphandlade anbud.			
☒ Prioritera investeringar enligt beslutsläge, måluppfyllelse och ekonomi	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Det prioriteringsarbete i kontorets investeringsråd som påbörjades 2007 har fortsatt under året med att inför varje tertialrapport analysera utfall och göra omprioriteringar vid behov.			
Utveckling pågår av formerna för gemensam styrning av stadens största investeringsprojekt. Kontoret deltar aktivt i detta arbete, som leds av stadsledningskontoret.			
☒ Utbilda chefer och projektledare	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Kontoret har erbjudit introduktionsutbildning vid fyra tillfällen, några nyare chefer har deltagit i stadens utbildning "chefskörkort". Kontorsövergripande projektledarutbildning har genomförts i tre omgångar. Samtliga projektledare har därmed en gemensam utbildningsgrund. TN akademien för yngre akademiker har genomförts för andra gången för fem deltagare.			

Synpunkter och klagomål

Att hantera kundrelationer med god effektivitet och ett gott bemötande är ett centralt uppdrag för kontoret. Att göra klagomåls- och synpunktshanteringen till ett verktyg i kontorets kvalitetsutvecklingsarbete är en prioriterad målsättning. Ett led i arbetet har varit att ta fram en förvaltningsövergripande rutin för hantering av trafikkontorets klagomål och synpunkter, vilken färdigställdes under 2009.

Registratur

Klagomål, synpunkter och frågor inkommer till kontoret via brev eller e-post. Under 2009 har kontoret diariefört 501 klagomål/protester, 1315 synpunkter/förslag och 214 frågor.

En stor del av de synpunkter och förslag som diariefördes under året avser trafik- och parkeringssituationen i Stockholm, exempelvis trafiksäkerhet, framkomlighet

och tillgänglighet. Många synpunkter, men också klagomål rör belysning, buller/vibrationer som renhållningsfrågor d.v.s. vinterväghållning, barmarksrenhållning, sophämtning och klotter.

Klagomål och synpunkter används som planeringsunderlag för framtida åtgärder.

Renhållningsverksamheten

Avfallshanteringen använder kundernas reklamationer/klagomål som ett verktyg i entreprenörsuppföljningen och detta genererar automatiskt kvalitetsavdrag hos entreprenören och reklamationsavdrag på kundfakturan. Glädjande är att antalet reklamationer sjunker för varje år. Under 2009 har avfallshanteringen haft 10 380 reklamationer - en minskning med 12 % i jämförelse med 2008. Under 2009 gjordes kvalitetsavdrag inkl. viten på 1,3 mnkr. Kunderna har i sin tur erhållit reklamationsavdrag med 0,3 mnkr. Avfallshanteringens kundservice gick över till Serviceförvaltningens kontaktcenter i september 2009. Totalt har Kundservice/Kontaktcenter tagit emot 41 479 samtal och 7 818 mail under året. Tillgängligheten är fortfarande mycket god, 96,4 % av samtalen besvarades, varav 70 % inom 20 sekunder. Se bilaga10.

Driftcentralen

Driftcentralen är stadens felanmälanfunktion som dygnet runt hanterar larmer från olika anläggningar och information från stadens vägnät till kontorets jourer som rättar till olika framkomlighetshinder. Driftcentralen bistår även parkeringsövervakningen med fordonsflytt av felparkerade bilar samt tar emot felanmälningar gällande klotter, skadedjur, och reklamationer av parkeringsautomater. Sedan februari hanteras gatuunderhålls- och renhållningsfrågor av en särskild funktion, KontaktCenter Stadsmiljö. Vid sidan av felanmälningar kan medborgare här även lämna synpunkter och önskemål och ställa frågor om dessa verksamheter.

Driftcentralen och KontaktCenter Stadsmiljö har under året besvarat 98 683 telefonsamtal, vilket är en marginell ökning jämfört med året innan. Antalet missade samtal uppgår till ca 5,5%. Kundfunktionerna har med detta en god tillgänglighet omfattande 94,5% (ett värde om 70% är godkänt).

Antalet registrerade felanmälningar och synpunkter/önskemål/frågor uppgår till 78 170. En ca 5% uppgång jämfört med året innan. Mer snörika vinterperioder än föregående år står för en stor del av ökningen. Att KontaktCenter Stadsmiljö börjat registrera synpunkter/önskemål/frågor har också bidragit till ökningen. Den vanligaste felanmälan rör parkering (23 751 st) följt av biljettautomater (16 534 st).

Övrigt

E-tjänster

Kontoret har idag tre e-tjänster i drift, ”Ansökan om boendeparkeringstillstånd”, ”Anmälan om periodparkering” och ”Cykelreseplaneringstjänst”. Ytterligare tre e-tjänster är under utveckling med en planerad lansering under 2010. Dessa är ”Nyttoparkeringstjänst”, ”Navigeringstjänst för personer med synnedsättningar” och ”Digitalisering av gångvägnät”. Samtliga tjänster har ett medborgarfokus och underlättar medborgarnas tillgång till kommunens tjänster, service och information. Tjänsterna bidrar också till en effektivisering internt.

Idéer till ytterligare e-tjänster har tagits fram t.ex. har projektansökan för e-tjänsten ”Förbättrad trafikinformation till trafiken.nu” godkänts och projektet påbörjas 2010. Tre projektansökningar kommer att lämnas in till e-tjänstprogrammet. Dessa rör tjänsterna ”Sökplats byggande – processer, handböcker och rutinbeskrivningar”, ”Dispensplaneraren” och ”LTF webb och Mobil”. Dessutom pågår ett arbete tillsammans med Miljöförvaltningen, att ta fram en e-tjänst som avser en plattform för buller- och vibrationsärenden.

Internkontroll 2009

Det primära syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls. Intern kontroll handlar om styrning och dess effektivitet. Styrning utövas genom planering, samordning/ledning, uppföljning och kontroll. Avdelningarna har ansvaret för den löpande kontrollen över sina verksamheter. För samordning av kontrollinsatserna ansvarar administrativa avdelningen. Granskningsresultatet har tagits upp i ledningsgruppen och åtgärder har vidtagits.

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade den 16 december 2008 om ett särskilt system för intern kontroll för trafikkontoret. Under 2009 har införandet av systemet för intern kontroll pågått och ärendet har bl. a. behandlats i chefskollegiet under våren. I enlighet med systemet har risk- och väsentlighetsanalyser tagits fram för kommunfullmäktiges indikatorer respektive för nämndens väsentliga processer och samtliga avdelningar har varit involverade i arbetet.

Nya riktlinjer har tagits fram för bl a faktura- och behörighetshantering, för resor och transporter, kring representation, mutor, gåvor, uppvaktning och jäv samt för avtalshantering. Rapportering av genomförda granskningar framgår av bilaga 9.

Bilagor

- Bilaga 01 A 1 Budgetavräkning Trafik- o gatuverksamhet
- Bilaga 01 A 3 KF KS budgetjusteringar Trafik
- Bilaga 01 B 1 Budgetavräkning Avfall

- Bilaga 01 B 2 KF KS budgetjusteringar Avfall
- Bilaga 02 A 1 Driftspecifikation Trafik- och gatuverksamhet
- Bilaga 02 A 2 Kommentarer till driftbudgetavvikelser 2009 Trafik 2.1
- Bilaga 02 B Driftspecifikation Avfall
- Bilaga 03 A 1 Investeringar, avvikelser Trafik- och gatuverksamhet
- Bilaga 03 A 14 Stora projekt 181
- Bilaga 03 A 25 Slutredovisning Blekholmstunneln, konstruktioner
- Bilaga 03 A 28 Slutredovisning Blekholmstunneln, uppgradering av övervakningssystem
- Bilaga 03 A 31 Slutredovisning Blekholmstunneln, övervakningssystem
- Bilaga 03 A 34 Slutredovisning Cykelboxar
- Bilaga 03 A 37 Slutredovisning Hallandsgatan
- Bilaga 03 A 40 Slutredovisning Hjälmarsvägen
- Bilaga 03 A 45 Slutredovisning LV2009
- Bilaga 03 A 48 Slutredovisning Tyresövägen, GC-bro omisolering
- Bilaga 03 A 51 Slutredovisning Örbyleden
- Bilaga 03 A 54 Slutredovisnings Kungssätravägen
- Bilaga 03 B Investeringar Avfall
- Bilaga 04 A 1 Balansräkning Trafik
- Bilaga 04 A 2 Kommentarer till balansräkningen Trafik
- Bilaga 04 B 1 Balansräkning Avfall
- Bilaga 04 B 2 Kommentarer till balansräkningen Avfall
- Bilaga 05, 1 Personalstatistik
- Bilaga 05, 2 Resultat från jämställdhets- och mångfaldsarbetet
- Bilaga 06 A 1 KF- nyckeltal Trafik
- Bilaga 06 A 3 Verksamhetsmått Trafik
- Bilaga 06 B 1 KF nyckeltal Avfall
- Bilaga 07, 1 Tillgänglighetsprojektet 2009
- Bilaga 07, 7 Tillgänglighetsprojektet åtgärder
- Bilaga 08, 1 Kommunfullmäktiges uppdrag
- Bilaga 08, 4 Uppdrag från nämnden
- Bilaga 09 Internkontroll
- Bilaga 10 B 1 Statistik från återvinningsstationerna
- Bilaga 10 B 2 Kundservice statistik Avfall
- vb09TN
- vb09TNRhn